

CHAPTER

2

การรับมือความท้าทาย ด้วยเครื่องมือที่หลากหลาย

Addressing Challenges
with Diverse Set of Policy Tools

- ▶ เศรษฐกิจไทยท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงและการฟื้นตัวที่แตกต่างกัน
- ▶ การติดตามภาวะเศรษฐกิจและความเสี่ยงท่ามกลางความไม่แน่นอน
- ▶ การรักษาเสถียรภาพระบบเศรษฐกิจการเงิน
- ▶ การกำกับดูแลสถาบันการเงินเพื่อสนับสนุนเศรษฐกิจให้เติบโตอย่างต่อเนื่อง
- ▶ สื่อสารอย่างเข้าใจ เพื่อให้คนไทยเข้าถึงข้อมูล



เพื่อตอบโจทยความท้าทายของประเทศที่การฟื้นตัวยังแตกต่างกันในหลายมิติ ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ให้ความสำคัญกับการติดตามและทำความเข้าใจภาวะเศรษฐกิจเชิงลึกให้ครอบคลุมผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม เพื่อผสมผสานการดำเนินนโยบายและมาตรการต่าง ๆ ให้สามารถแก้ปัญหาที่แต่ละกลุ่มเผชิญอยู่ได้อย่างตรงจุดมากที่สุด และเกิดผลข้างเคียงน้อยที่สุด โดยนโยบายการเงินมุ่งเน้นการดูแลและชั่งน้ำหนักความเสี่ยงให้สมดุลและเหมาะสมกับบริบทของเศรษฐกิจโดยรวม การดูแลความผันผวนของตลาดการเงิน โดยเฉพาะช่วงที่ความไม่แน่นอนสูง ขณะเดียวกัน ก็กำหนดให้สถาบันการเงินดูแลช่วยเหลือลูกหนี้อย่างเฉพาะในกลุ่มเปราะบาง เพื่อสนับสนุนการฟื้นตัวของเศรษฐกิจไทยอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้ ธปท. ยังให้ความสำคัญกับการกำกับดูแลสถาบันการเงินให้มีความแข็งแกร่งและมีเสถียรภาพให้สามารถทำหน้าที่เป็นฟันเฟืองสำคัญในการจัดสรรทรัพยากรทางการเงินให้แก่ภาคธุรกิจและให้บริการทางการเงินแก่ประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ภายใต้ต้นกุนที่เหมาะสม มีคุณภาพ และเป็นธรรม เพื่อช่วยลดความเสี่ยงให้กับภาคการเงิน และสนับสนุนการฟื้นตัวของเศรษฐกิจให้เป็นไปอย่างทั่วถึง

เศรษฐกิจไทยท่ามกลางความเปลี่ยนแปลง และการฟื้นตัวที่แตกต่างกัน

แม้เครื่องยนต์เศรษฐกิจไทยปี 2567 จะออกตัวได้ช้า โดยขยายตัวเพียง 1.7% ในไตรมาสแรก เนื่องจากการส่งออกสินค้าที่หดตัว และการจัดทำพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ (พรบ. งบประมาณฯ) พ.ศ. 2567 ที่ล่าช้า แต่ภาพรวมเศรษฐกิจทั้งปี 2567 ยังขยายตัวได้ดีกว่าปีก่อน โดยการบริโภคภาคเอกชนและภาคการท่องเที่ยวยังเป็นแรงขับเคลื่อนหลัก ประกอบกับการใช้จ่ายภาครัฐและการส่งออกสินค้าที่เคยจุดรั้งเศรษฐกิจได้ทยอยกลับมาเป็นแรงส่งสำคัญในช่วงครึ่งหลังของปี อย่างไรก็ตาม เศรษฐกิจไทยยังมีปัญหาเชิงโครงสร้างที่ส่งผลให้บางสาขาเศรษฐกิจ โดยเฉพาะในการผลิตภาคอุตสาหกรรมและรายได้ของแรงงานที่เกี่ยวข้องได้รับผลกระทบชัดเจนขึ้น ทำให้การฟื้นตัวของธุรกิจและรายได้ครัวเรือนในแต่ละภาคส่วนมีความแตกต่างกัน



เศรษฐกิจไทยขยายตัวดีขึ้น : ปัจจัยจุดรั้งในปีก่อนทยอยกลับมาเป็นแรงส่งในปี

ในปี 2567 เศรษฐกิจไทยขยายตัว 2.5% ซึ่งสูงกว่าปีก่อน โดยการบริโภคภาคเอกชนขยายตัวได้ต่อเนื่องตามการใช้จ่ายในหมวดสินค้าไม่คงทนและหมวดบริการ จากปัจจัยสนับสนุนด้านรายได้แรงงานที่ขยายตัว รวมถึงมีแรงสนับสนุนระยะสั้นเพิ่มเติมจากโครงการกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาลตั้งแต่ปลายไตรมาสที่ 3 อย่างไรก็ตาม การใช้จ่ายในหมวดสินค้าคงทนกลับหดตัวสูง โดยเฉพาะหมวดยานยนต์ เนื่องจาก (1) ผู้บริโภคบางส่วนชะลอการซื้อรถเพื่อรอดูสถานการณ์ราคารถยนต์ที่ลดลงจากการเข้ามาแข่งขันของรถยนต์นำเข้าจากจีน (2) ครัวเรือนบางส่วนมีฐานะการเงินแย่ลงจากรายได้ที่ฟื้นตัวช้าและภาระหนี้ที่อยู่ในระดับสูง และ (3) สถาบันการเงินระมัดระวังในการปล่อยสินเชื่อเข้าซื้อตามความเสี่ยงที่ปรับสูงขึ้น ทั้งจากความสามารถในการชำระหนี้ของผู้กู้ที่ต่ำลง และความเสี่ยงที่สูงขึ้นจากราคารถยนต์ในตลาดมือสองที่หดตัวต่อเนื่องส่งผลให้มูลค่าความเสียหายกรณีผิดนัดชำระหนี้สูงขึ้น ภาคการท่องเที่ยวยังขยายตัวต่อเนื่อง โดยจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติทั้งปีอยู่ที่ 35.5 ล้านคน เพิ่มขึ้นจากปีก่อน 7.3 ล้านคน สอดคล้องกับการเพิ่มจำนวนเครื่องบินและการเปิดเส้นทางการบินเพิ่มเพื่อรองรับความต้องการเดินทาง ประกอบกับได้รับผลดีจากมาตรการยกเว้นวีซ่าให้กับนักท่องเที่ยวหลายสัญชาติโดยเฉพาะจีน ทำให้สัดส่วนนักท่องเที่ยวจีนซึ่งมีการใช้จ่ายต่อหัวค่อนข้างสูงปรับเพิ่มขึ้น

การใช้จ่ายภาครัฐและการส่งออกสินค้าที่เคยจุดรั้งการเติบโตของเศรษฐกิจไทยในปีก่อนและไตรมาสแรกของปีนี้กลับมาเป็นแรงขับเคลื่อนให้กับเศรษฐกิจในช่วงครึ่งหลังของปี 2567 โดยการใช้จ่ายภาครัฐกลับมาเร่งขึ้นตามการเบิกจ่ายงบประมาณปี 2567 และเป็นไปอย่างต่อเนื่องเมื่อ พรบ. งบประมาณฯ ปี 2568 มีผลบังคับใช้ การส่งออกสินค้ากลับมาขยายตัวตามการฟื้นตัวของการค้าโลกและวัฏจักรสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ รวมถึงการเข้ามาลงทุนตั้งฐานการผลิตของนักลงทุนต่างชาติในไทย โดยสินค้าที่เป็นแรงส่งสำคัญ ได้แก่ อุปกรณ์โทรคมนาคม ชิ้นส่วนคอมพิวเตอร์ เครื่องจักร สินค้าเกษตรและสินค้าเกษตรแปรรูป นอกจากนี้ ในช่วงไตรมาส 3 ยังมีการเร่งส่งออกโลหะและผลิตภัณฑ์ทางพาราไปจีนเพื่อผลิตและส่งออกต่อไปยังสหรัฐฯ จากความกังวลเกี่ยวกับมาตรการกีดกันทางการค้าภายหลัง

การเลือกตั้งของสหรัฐฯ อย่างไรก็ตาม การลงทุนภาคเอกชนหดตัวจากปีก่อนตาม การลงทุนหมวดยานพาหนะและก่อสร้างที่อยู่อาศัย ขณะที่การลงทุนในเครื่องจักร และอุปกรณ์ขยายตัวต่อเนื่อง สอดคล้องกับมูลค่าการออกบัตรส่งเสริมการลงทุนจาก สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน หรือ BOI ที่ขยายตัวต่อเนื่องในช่วงที่ผ่านมา โดยเฉพาะการลงทุนในอุตสาหกรรมใหม่ อาทิ เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ อัจฉริยะ รวมถึงการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าและชิ้นส่วน

ในระยะต่อไป เศรษฐกิจไทยจะต้องเผชิญกับความท้าทายจากการแข่งขัน จากภายนอกที่รุนแรงขึ้น และความไม่แน่นอนจากแนวนโยบายของประเทศ เศรษฐกิจหลัก โดยเฉพาะการแข่งขันระหว่างสหรัฐฯ และจีน อย่างไรก็ตาม ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับเศรษฐกิจไทยยังมีความไม่แน่นอนสูง ขึ้นอยู่กับว่า มาตรการที่ใช้มีความรุนแรงเพียงใด แต่แต่ละประเทศจะมีมาตรการตอบโต้อย่างไร และระยะเวลาของการใช้มาตรการกีดกันทางการค้าจะยาวนานเพียงใด โดยเศรษฐกิจ ไทยมีความเสี่ยงที่อาจจะได้รับผลกระทบจากการส่งออกวัตถุดิบและสินค้าขั้นกลาง ไปจีนเพื่อผลิตและส่งออกไปยังสหรัฐฯ รวมถึงต้องแข่งขันกับสินค้าจีนที่จะส่งออกมา ยังตลาดอาเซียนรวมถึงไทยมากขึ้นเพื่อทดแทนการส่งออกปัสสหรัฐฯ ซึ่งทำให้ การผลิตภาคอุตสาหกรรมของไทยที่พึ่งตัวขายอยู่แล้วมีแรงกดดันเพิ่มขึ้น ในทางกลับกัน ไทยอาจได้รับผลดีในด้านการลงทุนจากการย้ายฐานการผลิตมาไทยเพื่อเป็นแหล่ง ส่งออกสินค้าไปสหรัฐฯ แทนจีน



ธปท. เชิญผู้ประกอบการและสมาคมต่าง ๆ ในอุตสาหกรรมยานยนต์และธุรกิจที่เกี่ยวข้อง มาร่วมหรือแลกเปลี่ยนมุมมองต่อภาวะและแนวโน้มธุรกิจ รวมถึงความ กังวลต่อปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ เพื่อเป็นข้อมูลในการทำนโยบาย



ปัญหาเชิงโครงสร้างและการฟื้นตัว ที่ไม่เท่ากันในแต่ละภาคเศรษฐกิจ

เศรษฐกิจไทยเผชิญกับการฟื้นตัวของธุรกิจและรายได้ต่างกันมากขึ้นในรายสาขาเศรษฐกิจ โดยรายได้ภาคเกษตรขยายตัวจากราคาผลผลิตเกษตรที่สูงขึ้น โดยเฉพาะยางพารา ขณะที่ธุรกิจบริการที่เกี่ยวข้องเนื่องกับภาคการท่องเที่ยวฟื้นตัวได้ดีตามจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งต่างชาติและไทยที่ปรับดีขึ้นต่อเนื่อง แต่ดอกผลของการฟื้นตัวยังกระจายตัวไม่ทั่วถึงและมีความแตกต่างกัน ธุรกิจโรงแรมฟื้นตัวได้ดีกว่าธุรกิจร้านอาหารและการค้า ซึ่งเป็นผลจากพฤติกรรมค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวที่เปลี่ยนไปในช่วงหลังสถานการณ์โควิดที่นิยมเดินทางด้วยตนเองมากขึ้น จึงทำให้การใช้จ่ายเรื่องที่พักและกิจกรรมท่องเที่ยว อาทิ ดำน้ำ สปา เพิ่มขึ้น ขณะที่การใช้จ่ายในส่วนของร้านอาหารและการซื้อสินค้าลดลง

ภาคการผลิตในบางอุตสาหกรรมยังฟื้นตัวช้าจากปัญหาเชิงโครงสร้าง การแข่งขันที่สูงขึ้น และปัจจัยเชิงวัฏจักรที่ยังไม่คลี่คลาย อาทิ (1) ธุรกิจยานยนต์และชิ้นส่วน ที่ได้รับผลกระทบจากการแข่งขันด้านราคาของรถยนต์ไฟฟ้านำเข้าที่เพิ่มขึ้นและความระมัดระวังในการปล่อยสินเชื่อเช่าซื้อของสถาบันการเงิน ซึ่งส่งผลกระทบต่อธุรกิจอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย เช่น รถยนต์มือสอง เช่าซื้อ และธุรกิจจำหน่ายรถยนต์และชิ้นส่วน (2) ธุรกิจชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ มีการผลิตบางสินค้า เช่น แผงวงจรรวมที่ยังเผชิญกับปัญหาสต็อกสินค้าคงเหลือของคู่ค้าที่อยู่ในระดับสูง และข้อจำกัดที่ไทยสามารถผลิตสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้องกับปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) ได้น้อยกว่าประเทศอื่น และ (3) ธุรกิจที่เผชิญกับการแข่งขันจากจีน เช่น สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม เฟอร์นิเจอร์ เหล็ก เครื่องใช้ไฟฟ้าขนาดเล็ก และปิโตรเคมี มีสัดส่วนการนำเข้าต่อความต้องการในประเทศของสินค้ากลุ่มนี้เพิ่มขึ้นอย่างมากในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (2562-2567)

ธุรกิจภาคก่อสร้างหริมาตรพ์และก่อสร้างโดยรวมฟื้นตัวช้าตามกำลังซื้อในประเทศ โดยเฉพาะที่อยู่อาศัยราคาต่ำกว่า 5 ล้านบาท ที่ยอดขายลดลงมากและยังมีสต็อกขายจำนวนมาก ผู้ประกอบการจึงชะลอการก่อสร้างโครงการใหม่เพื่อระบายสต็อกคงค้าง ส่งผลต่อเนื่องไปยังธุรกิจก่อสร้าง อย่างไรก็ตาม กลุ่มที่อยู่อาศัยราคาสูงกว่า 10 ล้านบาทยังขยายตัวได้ โดยเฉพาะในจังหวัดหลักและพื้นที่ตากอากาศ ตามความต้องการซื้อของนักท่องเที่ยวต่างชาติและคนไทยต่างถิ่น ขณะที่ธุรกิจก่อสร้างงานภาครัฐได้รับผลกระทบจาก พรบ. งบประมาณฯ ปี 2567 ที่ล่าช้าในช่วงครึ่งแรกของปี และทยอยปรับดีขึ้นหลังภาครัฐกลับมาเบิกจ่ายงบประมาณได้ในช่วงครึ่งหลังของปี



ความสามารถในการชำระหนี้ด้อยลง และภาวะการเงินตึงตัวขึ้นในบางจุด

ความสามารถในการชำระหนี้ของภาคธุรกิจและครัวเรือนโดยรวมลดลง สะท้อนจากคุณภาพสินเชื่อโดยรวมในระบบสถาบันการเงินที่ด้อยลง โดยสัดส่วนสินเชื่อด้อยคุณภาพ (Non-Performing Loan: NPL) และสัดส่วนสินเชื่อที่มีการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ของความเสี่ยงด้านเครดิต (Significant Increase in Credit Risk: SICR) ปรับเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะสินเชื่อธุรกิจ SMEs ในกลุ่มสาขาเศรษฐกิจที่ฟื้นตัวช้าและมีความสามารถในการปรับตัวจำกัด และสินเชื่อครัวเรือนโดยเฉพาะกลุ่มเปราะบางที่รายได้ก็น้อยและภาระหนี้สูง

คุณภาพสินเชื่อที่ด้อยลงและราคาหลักทรัพย์ค้ำประกันที่ลดลงต่อเนื่อง โดยเฉพาะรถยนต์ ทำให้สถาบันการเงินระมัดระวังการปล่อยสินเชื่อเพื่อควบคุมความเสี่ยง ทำให้สินเชื่อระบบธนาคารพาณิชย์ (รวมบริษัทในเครือ) ในปี 2567 ขยายตัวชะลอลงจากปีก่อน จากทั้งสินเชื่อธุรกิจและสินเชื่ออุปโภคบริโภค ทั้งนี้ สินเชื่อธุรกิจขยายตัวชะลอลงตามสินเชื่อ SMEs (วงเงินไม่เกิน 500 ล้านบาท) โดยเฉพาะในกลุ่มธุรกิจที่เผชิญปัญหาเชิงโครงสร้าง ได้แก่ กลุ่มอิเล็กทรอนิกส์ ยานยนต์ เฟอร์นิเจอร์ เครื่องนุ่งห่ม และปิโตรเคมี ขณะที่สินเชื่ออุปโภคบริโภคขยายตัวชะลอลงเกือบทุกประเภท โดยเฉพาะสินเชื่อเช่าซื้อรถยนต์และบัตรเครดิต เนื่องจากคุณภาพสินเชื่อที่ด้อยลง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นกลุ่มผู้มีรายได้ปานกลางถึงต่ำและกลุ่มอาชีพอิสระที่รายได้มีความไม่แน่นอนและภาระหนี้สูง



คุณภาพสินเชื่อด้อยลง แต่เสถียรภาพเศรษฐกิจการเงินยังอยู่ในเกณฑ์ดี

แม้ความสามารถในการชำระหนี้โดยรวมจะปรับลดลง แต่ภาคสถาบันการเงินยังมีเสถียรภาพและสามารถรองรับคุณภาพสินเชื่อที่ด้อยลงได้ โดยสัดส่วน NPL ยังอยู่ในระดับที่สามารถบริหารจัดการได้ และการให้ความช่วยเหลือลูกหนี้อย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้คุณภาพสินเชื่อเริ่มทรงตัวบ้างในบางกลุ่ม ทำให้คาดว่าสัดส่วน NPL ในระยะข้างหน้าจะไม่เพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดด นอกจากนี้ สถาบันการเงินยังมีเงินกองทุนเงินสำรอง และสภาพคล่องอยู่ในระดับสูง สะท้อนจากอัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (BIS ratio) ในระบบธนาคารพาณิชย์ที่ 20.4% ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำเกือบ 2 เท่า รวมถึงมีอัตราส่วนเงินสำรองต่อสินเชื่อด้อยคุณภาพสูงถึง 177.1% ซึ่งเพียงพอที่จะรองรับความเสียหายจากสินเชื่อด้อยคุณภาพได้

เสถียรภาพเศรษฐกิจอยู่ในเกณฑ์ดี โดยอัตราเงินเฟ้อทั่วไปและอัตราเงินเฟ้อพื้นฐานอยู่ที่ 0.40% และ 0.56% ตามลำดับ ลดลงจากปีก่อนจากอัตราเงินเฟ้อหมวดอาหารสด และอัตราเงินเฟ้อพื้นฐานที่ลดลงภายหลังจากปัญหาอุปทานที่รุนแรงในช่วงก่อนหน้าคลี่คลายลง อย่างไรก็ตาม ราคาสินค้าเกษตรและสำเร็จรูปยังปรับเพิ่มขึ้นจากปีก่อน ตามราคาผักที่ผลผลิตได้รับผลกระทบจากสภาพอากาศแปรปรวนและการส่งผ่านต้นทุนของผู้ผลิต ขณะที่อัตราว่างงานยังใกล้เคียงกับปีก่อนที่ 1.0% โดยการจ้างงานในภาคบริการที่เพิ่มขึ้นช่วยชดเชยการจ้างงานในภาคการผลิตที่ลดลง

เสถียรภาพต่างประเทศยังอยู่ในเกณฑ์ดี ดุลบัญชีเดินสะพัดเกินดุลที่ 12.3 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนที่เกินดุล 7.4 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ จากรายรับภาคการท่องเที่ยวที่ปรับเพิ่มขึ้นจากปีก่อนเป็นสำคัญ ขณะที่ดุลการค้าเกินดุลลดลงจากปีก่อนตามมูลค่าการนำเข้าที่เพิ่มขึ้น ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการนำเข้าทองคำสำหรับเงินสำรองระหว่างประเทศ ณ สิ้นปี 2567 อยู่ที่ 262 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ สูงกว่าหนี้ต่างประเทศระยะสั้น 2.5 เท่า และรองรับมูลค่านำเข้าได้ 8.1 เดือน⁶ ด้านอัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทเทียบดอลลาร์สหรัฐเฉลี่ยในปี 2567 อยู่ที่ 35.26 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ อ่อนค่าลงจากปีก่อน โดยเคลื่อนไหวผันผวนตามการปรับคาดการณ์ทิศทางการค้าเงินนโยบายการเงินของธนาคารกลางสหรัฐ⁷ เป็นหลัก ขณะที่ดัชนีค่าเงินบาทแข็งค่าขึ้น 0.8%

Q&A 1



ปัญหาเชิงโครงสร้างทางเศรษฐกิจคืออะไร และจะแก้ไขได้อย่างไร?

ปัญหาเชิงโครงสร้างทางเศรษฐกิจเกิดจากการใช้ทรัพยากรทางเศรษฐกิจที่ขาดประสิทธิภาพเป็นเวลานาน ซึ่งอาจเกิดจาก (1) โครงสร้างพื้นฐานไม่เพียงพอ (2) ขาดการพัฒนาคุณภาพของทรัพยากร เช่น แรงงาน รวมทั้ง (3) กฎเกณฑ์หรือกติกาทางเศรษฐกิจไม่เอื้อให้เกิดประสิทธิภาพ ส่งผลให้ระบบเศรษฐกิจมีประสิทธิภาพการผลิตต่ำ ต้นทุนการผลิตสูง ผลตอบแทนจากการลงทุนต่ำหรือไม่คุ้มค่า ส่งผลให้ไม่สามารถดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศ ซึ่งเป็นหนึ่งในเครื่องยนต์เศรษฐกิจสำคัญ เศรษฐกิจจึงเติบโตช้าและมีผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชนในระยะยาว

ปัญหาเชิงโครงสร้างที่ปรากฏให้เห็นเป็นรูปธรรมสะท้อนจากการส่งออกไทยที่ฟื้นตัวช้าและสัดส่วนการลงทุนต่อ GDP ที่ต่ำกว่าหลายประเทศในภูมิภาค รวมทั้งคะแนน PISA⁷ ที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยในกลุ่ม OECD มาก จากปัญหาคุณภาพแรงงาน และหนี้ครัวเรือนที่อยู่ในระดับสูง โดยส่วนหนึ่งเกิดจากความสามารถในการหารายได้ที่ไม่เพียงพอกับรายจ่าย

แนวทางในการแก้ปัญหาเชิงโครงสร้างจึงต้องคำนึงถึงการพัฒนาคุณภาพทรัพยากรการผลิต อาทิ (1) การพัฒนาระบบการศึกษาและคุณภาพแรงงาน (2) การปรับปรุงกติกาของภาครัฐเพื่อลดต้นทุนการดำเนินธุรกิจ เช่น การปฏิรูปกฎหมายและกฎระเบียบที่ล้าสมัย และการเพิ่มขีดความสามารถของภาครัฐ (3) การลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้มีประสิทธิภาพ เช่น ระบบคมนาคมเพื่อให้ต้นทุนด้านขนส่งลดลง และ (4) การส่งเสริมการแข่งขันที่เป็นธรรมเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพของผู้ผลิต

ทั้งนี้ ปัญหาเชิงโครงสร้างบางเรื่องสามารถแก้ไขได้เร็วหากตั้งใจลงมือทำ อาทิ การปฏิรูปกฎหมายที่ล้าสมัย และการส่งเสริมการแข่งขันที่เป็นธรรม ขณะที่บางเรื่องอาจต้องใช้เวลานาน และต้องอาศัยความตั้งใจจริงและต่อเนื่อง เช่น การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ระบบการศึกษา และคุณภาพแรงงาน แต่หากทำได้สำเร็จ ก็จะช่วยพลิกฟื้นการใช้ทรัพยากรการผลิตให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นและสร้างการเติบโตที่ยั่งยืนในระยะยาว

⁶ สัดส่วนเงินสำรองระหว่างประเทศต่อหนี้ต่างประเทศระยะสั้นและสัดส่วนเงินสำรองระหว่างประเทศต่อมูลค่าการนำเข้าเป็นข้อมูล ณ 31 ธันวาคม 2567

⁷ โครงการประเมินผลนักเรียนนานาชาติ (PISA) เป็นการศึกษาาระดับโลกที่ดำเนินการโดยองค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (OECD) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความสามารถของนักเรียนอายุ 15 ปีทั่วโลกในด้านการอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ทุก ๆ สามปี

การติดตามภาวะเศรษฐกิจและความเสี่ยง ท่ามกลางความไม่แน่นอน

เศรษฐกิจไทยกำลังเผชิญความท้าทายที่มากขึ้น ขณะที่ธุรกิจของแต่ละภาคส่วนต่างก็มีความสามารถในการปรับตัวและโอกาสทางธุรกิจที่ไม่เหมือนกัน ส่งผลให้แต่ละภาคส่วนขยายตัวแตกต่างกันชัดเจนขึ้น ไม่ว่าจะเป็นในมิติของพื้นที่ สาขา และขนาดของธุรกิจ เช่นเดียวกันกับภาคครัวเรือนที่มีความแตกต่างกันในแง่ของระดับรายได้ ซึ่งภายใต้สถานการณ์เช่นนี้ ธปท. ต้องอาศัยข้อมูลเชิงลึกในรูปแบบที่หลากหลาย เห็นมุมมองรอบด้านและเห็นภาพเชื่อมโยงภาพระหว่างเศรษฐกิจมหภาคและภาคการเงิน (macro-financial linkage) มากขึ้น เช่น ภาวะสินเชื่อ ความเสี่ยงด้านเครดิต เพิ่มเติมจากการติดตามข้อมูลสถิติทางการที่มีความล่าช้าและไม่อาจสามารถสะท้อนข้อมูลในรายละเอียดได้ครบถ้วน เพื่อใช้ในการออกแบบและการดำเนินนโยบายให้ตรงจุด

หนึ่งในข้อมูลสำคัญที่ช่วยตอบโจทย์ความท้าทายดังกล่าว คือ ข้อเท็จจริงเชิงคุณภาพที่ไม่ได้สะท้อนอยู่ในข้อมูลตัวเลข และข้อมูลเชิงลึกจากคนที่อยู่ในพื้นที่จริง ซึ่ง ธปท. ได้รับข้อมูลจากการลงพื้นที่ติดต่อกันมากกว่า 20 ปีแล้ว ภายใต้โครงการแลกเปลี่ยนข้อมูลเศรษฐกิจและธุรกิจ (Business Liaison Program: BLP) กับนักธุรกิจ สมาคม องค์กร สถาบันการเงิน และหน่วยงานต่าง ๆ ปีละกว่า 800 ราย ที่กระจายไปทั่วทุกภาคของประเทศ

ในปี 2567 ธปท. ได้ยกระดับและปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานให้เท่าทันและตอบโจทย์ความท้าทายใหม่ ๆ ให้ตรงจุด โดยเฉพาะในมิติของการขยายตัวของแต่ละภาคส่วนที่ต่างกันใน 3 เรื่อง ได้แก่

1. **กลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง** โดยกำหนดให้มีความหลากหลายและครอบคลุมมากขึ้น เช่น SMEs และเกษตรกร เพื่อให้เห็นภาพการฟื้นตัวที่แตกต่างกันตามกลุ่มรายได้ รวมทั้งกลุ่มนักธุรกิจรุ่นใหม่ภายใต้โครงการนำร่อง Young Key Opinion Leader ที่ภาคอีสาน เพื่อรับฟังมุมมองประเด็นเชิงโครงสร้าง และข้อมูลเชิงลึกในพื้นที่จากคนรุ่นใหม่

2. **พื้นที่** โดยขยายให้ครอบคลุมพื้นที่ที่ไม่ใช่หัวเมืองใหญ่หรือที่ตั้งของสำนักงานภาค เช่น โครงการ ธปท. สัญจรพบผู้ประกอบการที่เป็นการทำงานร่วมกันระหว่าง 3 สำนักงานภาคและส่วนกลาง ภายใต้หัวข้อ “ทิศทางเศรษฐกิจ และการปรับตัวของธุรกิจและครัวเรือน ภายใต้การเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้าง” เพื่อจับชีพจรเศรษฐกิจเชิงลึกทุกภูมิภาค และสร้างความเข้าใจสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงของทั้งภาคธุรกิจและครัวเรือน ซึ่งจัดขึ้นที่จังหวัดระยอง อุบลราชธานี สงขลา เชียงใหม่ และลำพูน

3. **เจาะประเด็นสำคัญ** เน้นการทำงานเชิงรุก และแลกเปลี่ยนกันมากขึ้น เช่น จัดประชุมร่วมกับกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งในภาครัฐและเอกชน ในธุรกิจที่ต้องจับตามอง อาทิ ธุรกิจยานยนต์ และธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว รวมทั้งสร้างเครือข่ายล้อมวงคุยกับผู้ประกอบการธุรกิจดิจิทัล เพื่อแลกเปลี่ยนมุมมองด้านโอกาส ความท้าทาย และแนวทางการยกระดับเพื่อให้แข่งขันกับประเทศอื่นได้ รวมทั้งจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการของทั้ง 3 สำนักงานภาค ในเรื่องการแก้หนี้ และการเสริมศักยภาพ SMEs เพิ่มโอกาสเข้าถึงสินเชื่อ เพื่อรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรการทางการเงินของ ธปท.



ผู้บริหารและทีมงาน ธปท. ลงพื้นที่พบผู้ประกอบการและเกษตรกรในภาคใต้ เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ประกอบการตัดสินใจในการดำเนินนโยบาย



ผู้บริหารและทีมงาน ธปท. ลงพื้นที่พบเกษตรกรในภาคอีสานและภาคเหนือ

ผลที่ได้รับมีความเข้มข้นขึ้นกว่าที่ผ่านมา คือ การได้รับข้อมูลที่ละเอียด ครบคลุมรอบด้าน และทันการณ์ยิ่งขึ้น ซึ่งมีประโยชน์ต่อการทำงานของ ธปท. ใน 3 ด้าน คือ



ประกอบการดำเนินนโยบายการเงิน

โดยช่วยจัดกลุ่มกิจกรรมทางเศรษฐกิจว่าภาคส่วนใดเป็นแรงส่งหลักหรือเป็นตัวจุดรั้งด้วยปัจจัยใด ยกตัวอย่างเช่น การประชุมคณะกรรมการนโยบายการเงิน (กนง.) ครั้งที่ 4/2567 เมื่อเดือนสิงหาคม 2567 คณะกรรมการประเมินว่า “เศรษฐกิจไทยในภาพรวมมีแนวโน้มขยายตัวใกล้เคียงกับที่ประเมินไว้ อย่างไรก็ตาม เศรษฐกิจไทยฟื้นตัวแตกต่างกันในแต่ละภาคเศรษฐกิจ โดยแบ่งเป็นกลุ่มฟื้นตัวดี และมีแนวโน้มขยายตัวต่อเนื่อง ได้แก่ ภาคการท่องเที่ยวและภาคบริการส่วนใหญ่ อาทิ หมวดการค้า และการบริการ สาธารณูปโภค และกลุ่มที่ยังฟื้นตัวไม่เต็มที่ ธุรกิจที่เผชิญการแข่งขันกับสินค้านำเข้าจากจีน” ซึ่งข้อมูลส่วนหนึ่งได้จากการลงพื้นที่พูดคุยกับธุรกิจสถาบันการเงิน และสมาคมที่เกี่ยวข้อง เช่น ข้อมูลการท่องเที่ยวของชาวต่างชาติที่ได้จากสำนักงานภาคใต้และส่วนกลาง ข้อมูลที่ช่วยสะท้อนความสามารถการแข่งขัน โดยเฉพาะธุรกิจ SMEs จากการคุยกับธุรกิจในภาคการค้า และสหภาพการค้าแห่งประเทศไทย



การออกแบบมาตรการทางการเงินที่เหมาะสมและทันการณ์

การลงพื้นที่ที่ความเสียหายจากเหตุการณ์น้ำท่วมในภาคเหนือที่หนักมากที่สุด ในประวัติศาสตร์ ซึ่งเป็นประเด็นเร่งด่วนที่ยังไม่มีข้อมูลตัวเลข ที่มงาน ธปท. สำนักงานภาคเหนือจึงเร่งลงพื้นที่เพื่อประเมินความต้องการการช่วยเหลือจากสถาบันการเงิน และประเมินความเสียหายต่อเศรษฐกิจ รวมถึงฐานะทางการเงินของธุรกิจและครัวเรือน ซึ่งกระบวนการลงพื้นที่เก็บข้อมูลที่ได้รับความร่วมมืออย่างดีจากคนในพื้นที่ ทำให้ ธปท. ได้รับข้อมูลอย่างรวดเร็ว และนำมาสู่ (1) การสื่อสารให้ครัวเรือนที่ประสบภัยทราบถึงมาตรการพักชำระหนี้ของสถาบันการเงินต่าง ๆ และ (2) การนำผลกระทบ

ทางเศรษฐกิจมาพิจารณาประกอบการดำเนินนโยบายการเงินในการประชุม กนง. ครั้งที่ 5/2567 ในเดือนตุลาคม 2567 นอกจากนี้ โครงการ BLP ยังมีการลงพื้นที่เพื่อประเมินผลประเด็นพิเศษอื่น ๆ อีก เช่น โครงการกระตุ้นเศรษฐกิจ 10,000 บาท และการเข้ามาแข่งขันของสินค้าหรือธุรกิจต่างชาติ

นอกจากนี้ ธปท. ยังให้ความสำคัญกับการสร้างโครงสร้างพื้นฐานทางการเงินภายใต้โครงการ “Your Data ข้อมูลของคุณ คู่บริการทางการเงินที่ตอบโจทย์” เพื่อช่วยเพิ่มโอกาสให้ SMEs เข้าถึงสินเชื่อในระบบได้มากขึ้น ผ่านการลงพื้นที่รับฟังธุรกิจ SMEs ซึ่งมีจำนวนธุรกิจและการจ้างงานสูง ทำให้ทราบว่า การเข้าถึงสินเชื่อได้ยากเป็นปัญหาลำดับต้น ๆ ของ SMEs ผ่านการนำข้อมูลทั้งทางการเงินและที่ไม่ใช่การเงินมาใช้ประกอบการพิจารณาสินเชื่อผ่านช่องทางดิจิทัลของผู้ให้บริการสินเชื่อ นอกจากนี้ สำนักงานภาคเหนือยังทำโครงการคลินิกเสริมแกร่งการเงิน SMEs ซึ่งเป็นโครงการเชิงปฏิบัติการนำร่องที่ให้ SMEs รู้จักตนเองผ่านการทำแบบทดสอบการประเมินคุณสมบัติการขอกู้ ซึ่งหากผ่านเกณฑ์ก็จะเข้าสู่กระบวนการขอสินเชื่อกับธนาคารได้ หากไม่ผ่านก็จะเห็นจุดที่ต้องปรับปรุงแก้ไขในระยะต่อไป



“โครงการคลินิกเสริมแกร่งการเงิน SMEs ทำให้ได้แลกเปลี่ยนข้อมูลกันระหว่างเครือข่ายพันธมิตร เช่น สมาพันธ์ SMEs และหน่วยงานต่าง ๆ ที่ ธปท. ได้เข้าไปพูดคุย การแลกเปลี่ยนข้อมูล การเข้าถึงแหล่งข้อมูล รวมถึงการได้ความรู้ต่าง ๆ ถือเป็นจุดสำคัญมากที่ SMEs จะได้อาไปพัฒนาต่อไป

”

คุณกอบกิจ วัสส์ชิววัฒน์
รองประธานหอการค้า จ.เชียงใหม่



การรับฟังข้อเสนอแนะต่อมาตรการทางการเงิน

เมื่อต้นปี 2567 ธปท. ได้ออกหลักเกณฑ์การให้สินเชื่ออย่างรับผิดชอบและเป็นธรรม (Responsible Lending) เพื่อดูแลผู้ให้บริการทางการเงินตลอดวงจรการเป็นหนี้ ตลอดจนกำกับดูแลผู้ให้บริการอย่างใกล้ชิดต่อเนื่อง เพื่อให้ลูกหนี้ได้รับการคุ้มครองที่เหมาะสม โดย ธปท. มีการติดตามผลของมาตรการอย่างต่อเนื่องผ่านการลงพื้นที่พูดคุยกับผู้ประกอบการและสถาบันการเงิน ซึ่งข้อมูลที่ได้แสดงให้เห็นว่า ยังมีลูกหนี้กลุ่มเปราะบางที่ต้องการความช่วยเหลือเพิ่มเติม เพราะรายได้ยังกลับไม่เต็มที่ทำให้คณะกรรมการนโยบายสถาบันการเงิน (กนส.) ในการประชุมเมื่อเดือนสิงหาคม 2567 เห็นควรปรับมาตรการช่วยเหลือลูกหนี้ที่มีปัญหาหนี้เรื้อรัง (Persistent Debt) โดยขยายระยะเวลาการปิดบัญชีจากภายใน 5 ปี เป็น 7 ปี เพื่อให้ค้างวัดที่ต้องชำระต่อเดือนลดลง และเปิดโอกาสให้ลูกหนี้มีโอกาสได้สภาพคล่องจากวงเงินสินเชื่อที่เหลือได้ นอกจากนี้ เมื่อเดือนธันวาคม 2567 ยังได้เปิดตัวโครงการ “คุณสู้ เราช่วย” เพื่อช่วยลดภาระหนี้ให้กับลูกหนี้ขนาดเล็กและ SMEs เพิ่มเติมด้วย

นอกจากนี้ ธปท. ยังริเริ่มการสำรวจร่วมกับภาคเอกชนในการพัฒนาเครื่องชี้จับชีพจรภาวะและแนวโน้มของธุรกิจแต่ละกลุ่มที่ลงรายละเอียดมากขึ้น ได้แก่ (1) ดัชนีความเชื่อมั่นผู้ประกอบการค้าปลีก (Retailer Sentiment Index: RSI) ร่วมกับสมาคมผู้ค้าปลีกไทย เพื่อสะท้อนกิจกรรมทางเศรษฐกิจในธุรกิจการค้าและกำลังซื้อของผู้บริโภค โดยจำแนกเป็นรายภูมิภาค ประเภทร้านค้า รวมถึงกลุ่มรายได้ของลูกค้า ซึ่งกลุ่มผู้ตอบครอบคลุมราว 40% ของมูลค่าธุรกิจค้าปลีกทั่วประเทศ และ (2) ดัชนีความเชื่อมั่นผู้ประกอบการที่พักแรม (Hotel business operator Sentiment Index: HSI) ร่วมกับสมาคมโรงแรมไทยที่มีสมาชิกเกือบ 1,000 รายทั่วประเทศ โดยพัฒนาให้สะท้อนกิจกรรมและการฟื้นตัวของธุรกิจภาคบริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทั้งในมิติพื้นที่ โดยจำแนกเป็นภูมิภาค และเมืองท่องเที่ยวหลัก-เมืองรอง รวมถึงระดับของโรงแรม (จำนวนดาว)

ในระยะข้างหน้า การติดตามเศรษฐกิจการเงินให้ครอบคลุมทั้งรายสาขาและภูมิภาค ยังคงเป็นงานที่ต้องทำอย่างเข้มข้นต่อเนื่อง เพราะในสถานการณ์ที่มีความไม่แน่นอนสูง โดยเฉพาะจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายของประเทศเศรษฐกิจหลัก ซึ่งยังไม่มีข้อมูลผลกระทบชัดเจน การลงพื้นที่เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงและข้อมูลเชิงลึกจากคนในพื้นที่จริง แบบเชื่อมโยงภาพทั้งด้านเศรษฐกิจและการเงิน จึงเป็นกระบวนการสำคัญต่อการดำเนินนโยบายการเงินและมาตรการทางการเงินเป็นอย่างมาก ซึ่ง ธปท. ต้องขอขอบคุณนักธุรกิจทุกท่านและหน่วยงานทุกภาคส่วนที่ได้ให้ความร่วมมือกับ ธปท. เป็นอย่างดีเสมอมา



สแกนเพื่อรับชมคลิปวิดีโอ
 “ปลดเกาะพงสามน้ำถึงฝ่าทอมือหลายราชวัตร :
 การเชื่อมโยงเศรษฐกิจภาพใหญ่ผ่านการลงพื้นที่
 ของแบงก์ชาติ”

Q&A 2



ธปท. ใช้ข้อมูลอะไรในการวิเคราะห์ภาพเศรษฐกิจไทย?

นอกจากข้อมูลสถิติแล้ว ธปท. ยังใช้ข้อมูลเชิงคุณภาพ ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงลึกที่ไม่ได้สะท้อนในตัวเลขวมาช่วยในการวิเคราะห์และประมาณการเศรษฐกิจไทย เพื่อใช้ประกอบการดำเนินนโยบายการเงิน และมาตรการทางการเงินต่าง ๆ ผ่านการลงพื้นที่รับฟังและพูดคุยกับหลายภาคส่วนในหลายสาขาเศรษฐกิจ ไม่ว่าจะเป็นนักธุรกิจ ครัวเรือน เกษตรกร สมาคม องค์กร สถาบันการเงิน และหน่วยงานต่าง ๆ ปีละกว่า 800 ราย ครอบคลุมทุกภูมิภาคทั่วประเทศภายใต้โครงการแลกเปลี่ยนข้อมูลเศรษฐกิจและธุรกิจ (Business Liaison Program: BLP)

ในแต่ละเดือน ธปท. ยังมีการสำรวจความเชื่อมั่นของผู้ประกอบการ เพื่อพัฒนาเป็นดัชนีความเชื่อมั่นทางธุรกิจ (Business Sentiment Index: BSI) ร่วมกับภาค

เอกชน และสถาบันการเงิน เพื่อใช้จับชีพจรของธุรกิจในแต่ละสาขาเศรษฐกิจและกลุ่มครัวเรือนฐานรากด้วย อาทิ (1) ดัชนีความเชื่อมั่นผู้ประกอบการค้าปลีก (RSI) ร่วมกับสมาคมผู้ค้าปลีกไทย (2) ดัชนีความเชื่อมั่นผู้ประกอบการที่พักแรม (HSI) ร่วมกับสมาคมโรงแรมไทย และ (3) ดัชนีความเชื่อมั่นครัวเรือนฐานราก (Relationship Manager Sentiment Index: RMSI) ร่วมกับธนาคารออมสิน และ ธ.ก.ส.

ข้อมูลทั้งเชิงลึกและข้อมูลจากการสำรวจดังกล่าวมีส่วนสำคัญยิ่งในการช่วยเสริมมุมมองการวิเคราะห์สถานการณ์เศรษฐกิจไทยให้แม่นยำ รอบด้าน ทันการณ์ และครอบคลุมหลายสาขาเศรษฐกิจ



BOX 2 เสริมแกร่งท้องถิ่นไทย หัวใจใหม่ของการพัฒนา

การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและการขยายศักยภาพในการเติบโต เป็นหนึ่งในคำตอบสำคัญของการพัฒนาเศรษฐกิจไทย ด้วยประชากรและธุรกิจราว 80% ของประเทศ อยู่ในกรุงเทพฯ และปริมณฑล การสร้างท้องถิ่นให้เข้มแข็งและแข่งขันได้จึงถือเป็นยุทธศาสตร์สำคัญที่มองข้ามไม่ได้

ท้องถิ่นที่แข่งขันได้ต้องมีหลายองค์ประกอบ เช่น การสร้างมูลค่าเพิ่มจากเอกลักษณ์ของท้องถิ่น การเชื่อมกับตลาดโลก การร่วมมือกับพันธมิตร การสนับสนุนเมืองนำเที่ยว การที่ท้องถิ่นบริหารจัดการตัวเองได้ การมีระบบติดตามความเจริญ⁶ และหนึ่งในองค์ประกอบที่จำเป็น คือ ความเข้มแข็งทางการเงิน

สำหรับด้านการเงิน สิ่งที่กระทบชีวิตความเป็นอยู่ของคนในท้องถิ่นมีอยู่ 3 เรื่องสำคัญ ได้แก่ (1) หนี้ (2) ภัยการเงิน และ (3) การเข้าถึงสินเชื่อของ SMEs ที่ผ่านมา ธปท. ทั้งที่ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้ รวมถึงส่วนกลาง ได้ร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ผลักดันโครงการที่ช่วยเสริมความเข้มแข็งทางการเงินให้กับท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง

สำหรับการแก้หนี้และการป้องกันภัยการเงิน นอกจากการให้คำปรึกษาทางการเงินผ่านสายด่วน 1213 และการลงพื้นที่ให้คำปรึกษาแก่ลูกหนี้โดยตรงในแต่ละภูมิภาคแล้ว ธปท. ยังเพิ่มความเข้มข้นในการทำงาน 3 ด้าน คือ (1) สร้างความตระหนักรู้เรื่องการจัดการทางการเงิน แก่หนี้ และภัยการเงิน ผ่านผู้แทนในพื้นที่ เช่น กลุ่มครูอาจารย์ ผ่านการดำเนินโครงการครูสตาจอร์ในพื้นที่ 15 จังหวัดในภาคเหนือ 17 จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และ 8 จังหวัดในภาคใต้ เพื่อให้พี่น้องครูผู้ไปสอนต่อให้กับนักเรียนนักศึกษา รวมถึงทำโครงการเสริมแกร่งกองทุนหมู่บ้าน ร่วมกับกองทุนหมู่บ้าน ธนาคารออมสิน และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ต่อเนื่อง

เป็นปีที่ 2 แล้ว (2) สร้างระบบการให้ความรู้ทางการเงินแบบยั่งยืน ด้วยการผลักดันวิชา “ความรู้ด้านการเงินเพื่อชีวิตประจำวัน” เป็นวิชาศึกษาทั่วไป (GenEd) เพื่อให้บัณฑิตนักศึกษาทุกคณะในมหาวิทยาลัยสามารถเข้าเรียนได้ โดยเริ่มจากมหาวิทยาลัยแก่นนำในแต่ละภูมิภาค ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โดยจะเริ่มเปิดสอนวิชา GenEd ในภาคเรียนที่ 1 ปี 2568 เป็นต้นไป ควบคู่กับการผลักดันเชิงนโยบายผ่านกระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) เพื่อขยายผลการสอนวิชานี้ไปยังมหาวิทยาลัยอื่นทั่วประเทศต่อไป และ (3) สื่อสารเรื่องมาตรการแก้หนี้และการเตือนภัยการเงินให้เข้าถึงคนในท้องถิ่นมากขึ้น โดยใช้ภาษาถิ่น และสื่อในช่องทางที่เข้าถึงคนในท้องถิ่นได้ง่าย ร่วมกับเครือข่ายในพื้นที่ เช่น ใช้รถขยายเสียงเตือนภัยทางการเงินในตลาด ถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจผ่านพันธมิตรในพื้นที่ ได้แก่ โรงพยาบาล สถาบันการศึกษา กองทุนหมู่บ้าน อาสาสมัครประชาสัมพันธ์ ประจำหมู่บ้านและชุมชน (อป.มช.) อาสาสาธารณสุข (อสม.) อินฟลูเอนเซอร์ท้องถิ่น รวมถึงออก spot วิทยุภาษาท้องถิ่นทั้งภาษาเหนือ อีสาน ใต้ และมลายูสำหรับเผยแพร่ในชุมชนมุสลิม

ส่วนการเข้าถึงสินเชื่อของ SMEs ได้เพิ่มความเข้มข้นใน 2 ด้าน คือ (1) สร้างโครงสร้างพื้นฐานทางการเงินผ่านโครงการ “Your Data ข้อมูลของคุณ สู่บริการทางการเงินที่ตอบโจทย์” เพื่อให้ประโยชน์จากข้อมูลในการเพิ่มโอกาสให้รายย่อยและ SMEs เข้าถึงสินเชื่อในระบบที่เหมาะสมกับความเสียหายของตนเองมากขึ้น (2) ลงพื้นที่จับมือกับ SMEs พัฒนาองค์ความรู้ทางการเงินผ่านโครงการนำร่องเสริมศักยภาพ SMEs เพิ่มโอกาสเข้าถึงสินเชื่อเพื่อสร้างความเข้าใจสาเหตุที่เข้าถึงสินเชื่อยาก และหาแนวทางช่วยเหลือที่เป็นรูปธรรม โดยพูดคุยกับ SMEs และผู้บริหาร

⁶ ปาฐกถาพิเศษผู้ว่า ธปท. ในหัวข้อ ท้องถิ่นที่สากล : อนาคตประเทศไทย (Globally Competitive Localism: Future of Thailand) ในงานเสวนา Big Heart Big Impact สร้างโอกาสคนตัวเล็ก...Power of Partnership จับมือไว้ ไปด้วยกัน เนื่องในโอกาสสำนักข่าวออนไลน์ไทยพับลิก้าขึ้นสู่อายุ 14 วันที่ 13 กันยายน 2567

⁹ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2567 มีผู้ลงทะเบียนและเรียนจบหลักสูตร จำนวน 3,834 คน

¹⁰ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2567 มีผู้ลงทะเบียนและเรียนจบหลักสูตร จำนวน 1,818 คน

สถาบันการเงิน รวมทั้งการสร้างพื้นที่ทดลอง “คลินิกเสริมแกร่ง การเงิน SMEs” ในภาคเหนือ ซึ่ง SMEs ที่ผ่านเกณฑ์จะสามารถเข้าสู่กระบวนการขอสินเชื่อกับธนาคารได้ ขณะที่ SMEs ที่ยังไม่พร้อมจะได้รับการช่วยเหลือเพื่อเสริมด้านที่เป็นจุดอ่อน ก่อนยื่นขอสินเชื่อใหม่ นอกจากนี้ ยังร่วมกับแพลตฟอร์มสาธารณะ

เผยแพร่หลักสูตรที่จัดทำขึ้นสำหรับ SMEs เช่น FinDi ของสมาคมธนาคารไทย⁹ และ Lifelong ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่¹⁰

รพท. หวังว่า การเสริมความเข้มแข็งให้กับท้องถิ่นไทย ในด้านการเงินจะช่วยสร้างการเติบโตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นให้กับคนไทยอย่างทั่วถึงและยืดหยุ่น (resilience) มากขึ้นในอนาคต



รพท. ดำเนินการส่งเสริมความรู้ทางการเงินให้กับกลุ่มต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ผ่านหลากหลายโครงการ เช่น โครงการครูสตางค์ และโครงการคลินิกเสริมแกร่ง การเงิน SMEs



“
 ดีใจมากที่ทางแบงก์ชาติลงมาสัมผัสกับประชาชน
 ตรงนี้ พอหน่วยงานลงมา ก็ได้ใกล้ชิดกัน มีอะไร
 ก็ได้สอบถามกัน เป็นกันเองมาก ๆ
 ”

คุณโสดา เพชรมณี
 เกษตรกรปลูกปาล์ม ยาง จ.สงขลา

การรักษาเสถียรภาพระบบเศรษฐกิจการเงิน



การดำเนินนโยบายการเงิน



การกำหนดอัตราดอกเบี้ยนโยบายที่เป็นเครื่องมือหลักในการดำเนินนโยบายการเงินนั้น ธปท. ต้องพิจารณาอย่างรอบคอบในหลายมิติ ทั้งการดูแลเงินให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม (Inflation) การเติบโตของเศรษฐกิจที่สอดคล้องกับศักยภาพ (Growth) และการรักษาเสถียรภาพระบบการเงิน (Financial Stability) การปรับอัตราดอกเบี้ยนโยบายจึงต้องชั่งน้ำหนักความเสี่ยงต่อ 3 ด้านนี้ ให้เหมาะสมกับบริบทเศรษฐกิจในช่วงนั้น ๆ เพราะการปรับอัตราดอกเบี้ยนโยบายมีผลในวงกว้าง ทำให้มีทั้งคนที่ได้ประโยชน์และเสียประโยชน์ ดังนั้น ธปท. จึงใช้อัตราดอกเบี้ยนโยบายควบคู่ไปกับการใช้เครื่องมืออื่นที่หลากหลายเข้ามาช่วยตอบโจทย์เฉพาะกลุ่ม เช่น มาตรการช่วยเหลือลูกหนี้กลุ่มเปราะบาง มาตรการสนับสนุนสินเชื่อให้กับ SMEs เพื่อให้การดำเนินนโยบายการเงินมีประสิทธิภาพมากที่สุด และไม่สร้างผลข้างเคียงที่ไม่พึงประสงค์

การสนับสนุนการเติบโตของเศรษฐกิจเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและความกินดีอยู่ดีของประชาชนนั้น จะต้องอาศัยการผสมผสานและสอดคล้องกันระหว่างนโยบายการคลังและนโยบายการเงิน โดยเฉพาะการดำเนินมาตรการต่าง ๆ ของภาครัฐ และการดูแลระดับเงินเฟ้อของ ธปท. เพื่อช่วยกระตุ้นให้เกิด

การขยายตัวของกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ไม่ว่าจะเป็นการใช้จ่าย การจ้างงาน และการลงทุนขยายการผลิต ควบคู่ไปกับการรักษาเสถียรภาพระบบเศรษฐกิจการเงินอย่างเหมาะสม เพื่อไม่ให้ เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนในระยะยาว

ในด้านการดำเนินนโยบายการเงิน ธปท. ได้กำหนดอัตราดอกเบี้ยนโยบายในปี 2567 ไว้ในระดับที่เป็นกลาง (broadly neutral stance) ให้สอดคล้องกับเศรษฐกิจที่มีแนวโน้มขยายตัวใกล้เคียงกับระดับศักยภาพ เงินเฟ้อที่โน้มเข้าสู่กรอบเป้าหมาย และการรักษาเสถียรภาพระบบการเงิน และให้ความสำคัญกับการดำเนินนโยบายที่สามารถรองรับสถานการณ์ได้หลากหลาย (robust policy) ภายใต้ความไม่แน่นอนที่สูงขึ้น

ในครั้งแรกของปี 2567 กนง. ประเมินว่าเศรษฐกิจไทยฟื้นตัวดีขึ้นจากปีก่อนหน้า และมีแนวโน้มทยอยกลับสู่ระดับศักยภาพ โดยมีปัจจัยสนับสนุนจากการบริโภคที่ขยายตัวต่อเนื่อง และการเบิกจ่ายภาครัฐที่กลับมาเร่งขึ้นหลังจากที่ พบ. งบประมาณฯ ปี 2567 มีผลบังคับใช้ อย่างไรก็ตาม การส่งออกและภาคการผลิตในหลายสาขายังคงเผชิญกับปัญหาเชิงโครงสร้างและความสามารถในการแข่งขันที่ลดลง เช่น อุตสาหกรรมยานยนต์ที่เผชิญแรงกดดันจากการเข้ามาของรถยนต์ไฟฟ้า และราคารถยนต์มือสองที่ลดลง ขณะที่อัตราเงินเฟ้อทั่วไปอยู่ในระดับต่ำจากปัจจัยด้านอุปทาน ทั้งราคาอาหารสดและราคาพลังงาน ทั้งนี้ สินเชื่อในภาพรวมยังคงขยายตัว โดยเฉพาะสินเชื่อธุรกิจขนาดใหญ่ ขณะที่สินเชื่อครัวเรือนชะลอตัวโดยเฉพาะสินเชื่อเช่าซื้อและบัตรเครดิตจากคุณภาพสินเชื่อที่ด้อยลง (แต่คาดว่าสินเชื่อดีคุณภาพจะไม่เพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดด)

กนง. พิจารณาว่าอัตราดอกเบี้ยที่ 2.50% สอดคล้องกับแนวโน้มเศรษฐกิจและเงินเฟ้อในช่วงครึ่งแรกของปี 2567 รวมทั้งเอื้อต่อการรักษาเสถียรภาพเศรษฐกิจการเงินในระยะยาว โดยสนับสนุนให้กระบวนการปรับลดสัดส่วนหนี้ครัวเรือนต่อรายได้ (debt deleveraging) เกิดขึ้นได้ต่อเนื่อง นอกจากนี้ กนง. ตระหนักถึงปัญหาภาระหนี้สินของครัวเรือนกลุ่มเปราะบางและปัญหาการเข้าถึงสินเชื่อของธุรกิจ SMEs ซึ่งมีต้นเหตุสำคัญจากรายได้ครัวเรือนที่ยังฟื้นตัวไม่ทั่วถึง และธุรกิจ SMEs ที่ความเสี่ยงด้านเครดิตอยู่ในระดับสูง รวมถึงสถาบันการเงินมีข้อจำกัดในการประเมินความเสี่ยงของธุรกิจดังกล่าว ดังนั้น การใช้มาตรการที่ตรงจุดจะสามารถแก้ปัญหาได้มีประสิทธิภาพมากกว่าอัตราดอกเบี้ยนโยบาย เช่น การปรับโครงสร้างหนี้ให้สอดคล้องกับการฟื้นตัวของรายได้ การค้าประกันสินเชื่อเพื่อลดความเสี่ยงด้านเครดิต

สำหรับช่วงครึ่งหลังของปี 2567 เศรษฐกิจไทยมีแนวโน้มขยายตัวตามที่ประเมินไว้ แต่การขยายตัวของแต่ละภาคเศรษฐกิจมีความแตกต่างกันมากขึ้น โดยการท่องเที่ยวและอุปสงค์ในประเทศยังเป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญ ด้านการส่งออกสินค้าฟื้นตัวดี โดยเฉพาะสินค้าหมวดเทคโนโลยี อย่างไรก็ตาม ภาคการผลิตและการส่งออกสินค้าบางหมวดยังถูกกดดันจากปัจจัยเชิงโครงสร้างและการแข่งขันที่รุนแรงขึ้น ประกอบกับมีความไม่แน่นอนสูงขึ้นจากทั้งนโยบายภาษีและนโยบายการตั้งกำแพงภาษีนำเข้าของสหรัฐฯ ด้านอัตราเงินเฟ้อใกล้เคียงขอบล่างของกรอบเป้าหมาย โดยอัตราเงินเฟ้อที่อยู่ในระดับต่ำสะท้อนปัจจัยด้านอุปทานและมาตรการภาครัฐ ขณะที่อัตราเงินเฟ้อคาดการณ์ในระยะปานกลางยังยึดเหนี่ยวอยู่ในกรอบเป้าหมาย การขยายตัวของสินเชื่อปรับลดลง โดยต้องติดตามคุณภาพสินเชื่อและแนวโน้มการขยายตัวของสินเชื่อธุรกิจที่ฟื้นตัวช้าและมีความเสี่ยงด้านเครดิตสูง โดยเฉพาะ SMEs และภาคอุตสาหกรรมที่ความสามารถในการแข่งขันลดลง ด้านสินเชื่อรายย่อยชะลอตัว โดยสินเชื่อเช่าซื้อรถยนต์และบัตรเครดิตหดตัวจากปัจจัยเฉพาะ

กนง. ประเมินว่าอัตราดอกเบี้ยยังคงอยู่ในระดับที่สอดคล้องกับจุดยืนของนโยบายการเงินที่เป็นกลาง ภายใต้บริบทที่เศรษฐกิจมีแนวโน้มขยายตัวใกล้เคียงกับศักยภาพ และเงินเฟ้อโน้มเข้าสู่กรอบเป้าหมาย รวมทั้งประเมินว่าความเสี่ยงด้านเสถียรภาพระบบการเงินในระยะยาวปรับลดลงจากกระบวนการปรับลดสัดส่วนหนี้ครัวเรือนต่อรายได้ที่เกิดขึ้นต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม ภาวะการเงินของธุรกิจและครัวเรือนบางกลุ่มมีแนวโน้มตึงตัวขึ้นจากสินเชื่อที่ชะลอตัว กนง. จึงมีมติให้ปรับลดอัตราดอกเบี้ยนโยบาย 0.25% จาก 2.50% เป็น 2.25% ในการประชุมเมื่อเดือนตุลาคม 2567 เพื่อลดทอนความเสี่ยงที่ภาวะการเงินจะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจในภาพรวม รวมถึงมีส่วนช่วยบรรเทาภาระหนี้ได้บ้าง นอกจากนี้ กนง. ให้ความสำคัญกับการรักษาขีดความสามารถของนโยบายการเงิน (policy space) ภายใต้ความไม่แน่นอนที่สูงขึ้นในระยะข้างหน้า โดยเฉพาะจากนโยบายเศรษฐกิจของสหรัฐฯ ที่ยังมีความไม่แน่นอนทั้งในมิติรูปแบบและความเข้มของนโยบาย ระยะเวลาการเริ่มบังคับใช้ รวมทั้งมาตรการตอบโต้ของประเทศต่าง ๆ โดยประเมินว่าอัตราดอกเบี้ยนโยบายอยู่ในระดับที่พร้อมรองรับสถานการณ์และความไม่แน่นอนได้

คณะกรรมการฯ มีมติ 5:2

ให้ **ลด** อัตราดอกเบี้ยนโยบาย 0.25% มาอยู่ที่ **2.25%** ต่อปี

โดย 2 เสียง เห็นควรให้คงอัตราดอกเบี้ยนโยบายไว้ที่ 2.50% ต่อปี

ประเด็นที่พิจารณา

- **เศรษฐกิจ** มีแนวโน้มขยายตัวตามที่ประเมินไว้ โดยแรงขับเคลื่อนในระยะข้างหน้าจะสมดุลมากขึ้น
- **อัตราเงินเฟ้อ** มีแนวโน้มกลับเข้าสู่กรอบเป้าหมายในช่วงปลายปี 2567
- **ภาวะการเงินโดยรวมถึงตัวขึ้นบ้าง**
 - สืบเชื้อโดยรวมชะลอลง โดยเฉพาะสินเชื่อธุรกิจ SMEs กลุ่มธุรกิจที่เผชิญปัญหาเชิงโครงสร้างรวมทั้งสินเชื่อเช่าซื้อและบัตรเครดิต
 - ด้านคุณภาพสินเชื่อปรับตัวลดลง ส่วนหนึ่งมาจากกลุ่มหนี้ที่เคยได้รับความช่วยเหลือทางการเงินในช่วงที่ผ่านมา และถูกหนีกลุ่มที่รายได้ยังฟื้นตัวไม่เต็มที่และมีภาระหนี้สูง
- **คณะกรรมการฯ เห็นว่า**
 - การลดอัตราดอกเบี้ยนโยบายในการประชุมครั้งนี้จะช่วยบรรเทาภาระหนี้ได้บ้าง โดยไม่เป็นอุปสรรคต่อกระบวนการปรับลดส่วนหนี้ครัวเรือนต่อรายได้ (debt deleveraging) ภายใต้อุปสงค์ที่ฟื้นตัวมีแนวโน้มขยายตัวชะลอลง
 - ดอกเบี้ยที่ลดลงอยู่ในระดับที่ยังเป็นกลางและสอดคล้องกับศักยภาพเศรษฐกิจ

แนวโน้มในระยะถัดไป

คณะกรรมการฯ เห็นว่าอัตราดอกเบี้ยนโยบายยังคงอยู่ในระดับที่เป็นกลางและสอดคล้องกับศักยภาพเศรษฐกิจ รวมทั้งไม่ต่ำเกินไปจนนำไปสู่การสะสมความไม่สมดุลทางการเงินในระยะยาว



สแกนเพื่อรับชมคลิปวิดีโอผลการประชุม กนง. ครั้งที่ 5/2567
มติ 5 ต่อ 2 เสียงให้ “ลด” อัตราดอกเบี้ยนโยบายลง 0.25%

อัตราดอกเบี้ยนโยบาย (%)



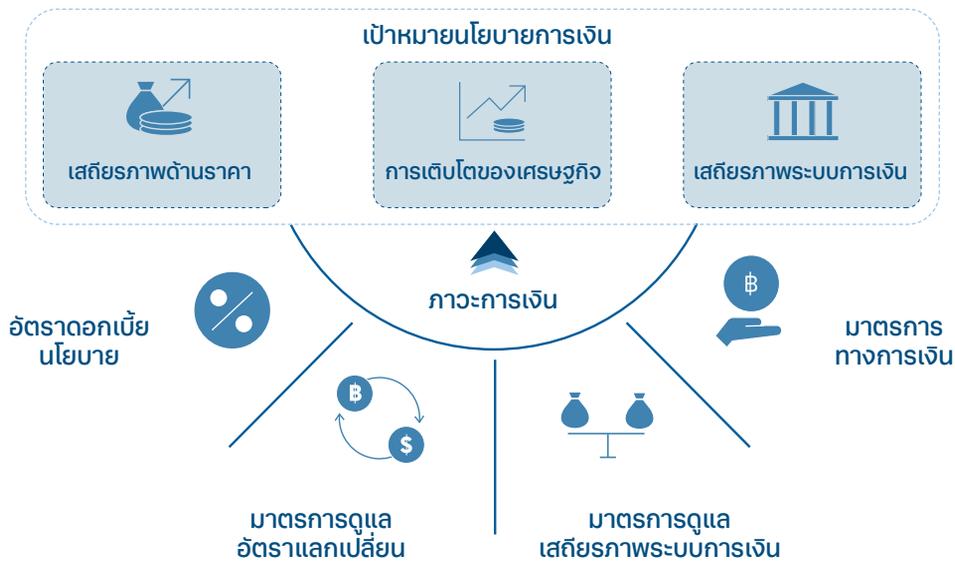


การดำเนินนโยบายภายใต้กรอบการผสมผสานเครื่องมือเชิงนโยบาย (Integrated Policy Framework: IPF)

ภายใต้บริบทของโลกที่มีความไม่แน่นอนสูง นโยบายที่ยังไม่มีความชัดเจนของประเทศเศรษฐกิจหลัก ผนวกกับผลข้างเคียงที่คาดเดาได้ยากจากการแบ่งแยกตัวเศรษฐกิจโลก (geoeconomic fragmentation) การดำเนินนโยบายการเงินจึงต้องซึ่งน้ำหนักอย่างรอบด้าน และพร้อมรองรับหลายสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้น ธปท. จึงให้ความสำคัญกับการดำเนินนโยบายภายใต้กรอบการผสมผสานเครื่องมือเชิงนโยบายในการบรรลุเป้าหมายทั้งสามด้าน ได้แก่ เสถียรภาพด้านราคา การเติบโตทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืน และเสถียรภาพระบบการเงินอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด หรือที่เรียกว่า Integrated Policy Framework หรือ IPF

ธปท. ตระหนักถึงข้อจำกัดของอัตราดอกเบี้ยนโยบายซึ่งเป็นเครื่องมือที่ส่งผลกระทบต่อทุกภาคส่วน เศรษฐกิจเป็นวงกว้าง (blunt tool) และไม่สามารถแบกรับภาระในการแก้ปัญหาได้ทุกมิติ อีกทั้งการใช้เครื่องมืออัตราดอกเบี้ยนโยบายในการแก้ปัญหาเฉพาะจุดอาจนำไปสู่การสะสมความเสี่ยงในภาคส่วนอื่นได้ ธปท. จึงผสมผสานเครื่องมือเชิงนโยบายอื่นควบคู่กับอัตราดอกเบี้ยนโยบาย เช่น การดูแลอัตราแลกเปลี่ยน มาตรการดูแลเสถียรภาพระบบการเงิน และมาตรการทางการเงิน โดยซึ่งน้ำหนักระหว่างข้อดีและข้อเสีย รวมถึงผลกระทบระยะสั้นและระยะยาวของแต่ละเครื่องมืออย่างรอบด้าน รวมทั้งหลีกเลี่ยงการพึ่งพาเครื่องมือใดเครื่องมือหนึ่งมากเกินไปจนสร้างผลข้างเคียงที่ไม่พึงประสงค์

การผสมผสานเครื่องมือเชิงนโยบายของ ธปท.



มาตรการทางการเงินเป็นเครื่องมือสำคัญของ IPF ที่ ธปท. นำมาใช้เพื่อแก้ปัญหาเศรษฐกิจอย่างตรงจุด อย่างเช่นการแก้ปัญหาหนี้ครัวเรือนและช่วยเหลือลูกหนี้กลุ่มเปราะบาง ซึ่งถือเป็นปัญหาเชิงโครงสร้างที่ส่งผลกระทบต่อ การเติบโตของเศรษฐกิจ โดย ธปท. ติดตามปัญหาและดำเนินมาตรการแก้ไขอย่างต่อเนื่อง เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนให้กับภาคธุรกิจและประชาชน เช่น หลักเกณฑ์ Responsible Lending ที่ผลักดันให้สถาบันการเงิน

ปล่อยสินเชื่อตามความสามารถในการชำระหนี้ของผู้กู้เพื่อให้หนี้ใหม่มีคุณภาพมากขึ้น ควบคู่ไปกับการแก้ปัญหาหนี้เก่าผ่านการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ และโครงการ “คุณสู้ เราช่วย” ที่ออกมาเพื่อบรรเทาภาระหนี้เก่าของครัวเรือนและ SMEs ขนาดเล็กที่มีวงเงินหนี้ไม่สูงมาก ให้สามารถรักษาทรัพย์สินที่เป็นหลักประกัน อาทิ บ้าน รถ หรือสถานประกอบการไว้ได้



BOX 3 กรอบเป้าหมายเงินเพื่อสำคัญต่อนโยบายการเงินอย่างไร?

> ความสำคัญของกรอบเป้าหมายเงินเพื่อ

กรอบเป้าหมายเงินเพื่อเป็นเป้าหมายในการดำเนินนโยบายการเงินในระยะปานกลางที่ช่วยรักษาเสถียรภาพด้านราคา ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญต่อการเติบโตของเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน โดยเงินเพื่อที่ต่ำและไม่ผันผวนทำให้ประชาชนและธุรกิจสามารถวางแผนการออมและการลงทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตั้งแต่ปี 2543 ที่ไทยนำกรอบเป้าหมายเงินเพื่อมาใช้ ค่าเฉลี่ยของอัตราเงินเฟ้อลดลงเกินครึ่งจาก 5.2% เป็น 2.0% ต่อปี¹¹ และมีส่วนสำคัญในการช่วยให้เศรษฐกิจเติบโตได้ใกล้เคียงกับศักยภาพ

รพท. ดำเนินนโยบายการเงินผ่านกรอบเป้าหมายเงินเพื่อแบบยืดหยุ่น (flexible inflation targeting) ซึ่งเน้นดูแลเงินเฟ้อในระยะปานกลาง (เงินเฟ้อใน 3-5 ปีข้างหน้า) ทำให้การดำเนินนโยบายการเงินมีความยืดหยุ่นเพราะไม่จำเป็นต้องรักษาเงินเฟ้อระยะสั้นให้อยู่ในกรอบตลอดเวลา แต่สามารถชั่งน้ำหนักและรักษาสมดุลระหว่างเป้าหมายของการดำเนินนโยบายการเงินทั้งสามด้าน นั่นคือ การรักษาเสถียรภาพด้านราคา การส่งเสริมให้เศรษฐกิจเติบโตได้อย่างยั่งยืน ควบคู่ไปกับการดูแลเสถียรภาพระบบการเงิน

กรอบเป้าหมายเงินเพื่อทำหน้าที่รักษาเสถียรภาพด้านราคาผ่านการเป็นกรอบยึดเหนี่ยวเงินเฟ้อคาดการณ์ในระยะปานกลาง (medium-term inflation expectations) ซึ่งมีความสำคัญเนื่องจากเงินเฟ้อคาดการณ์ส่งผลต่อ

> กรอบเป้าหมายเงินเพื่อไทยที่เหมาะสม

กรอบเป้าหมายเงินเพื่อของไทย ปัจจุบันอยู่ที่ 1-3% ซึ่งสอดคล้องกับปัจจัยเชิงโครงสร้างของไทยที่เป็นเศรษฐกิจที่เล็กและเปิดพึ่งพาการนำเข้าพลังงานสูง อีกทั้งตะกร้าเงินเพื่อไทยยังมีสัดส่วนการบริโภคอาหารที่ค่อนข้างสูง ปัจจัยเชิงโครงสร้างดังกล่าว ทำให้เงินเพื่อไทยถูกขับเคลื่อนโดยปัจจัยด้านอุปทานและปัจจัยภายนอกประเทศเป็นส่วนใหญ่ โดยความผันผวนของเงินเพื่อไทยในช่วงที่ผ่านมา มาจากหมวดพลังงานและอาหารสดมากกว่า 90% และมาจากปัจจัยภายนอกประเทศเกือบครึ่ง ซึ่งล้วนแต่เป็นปัจจัยที่ควบคุมได้ยาก ดังนั้นกรอบเป้าหมายเงินเพื่อที่เหมาะสมกับไทยจึงควรเป็นกรอบเป้าหมายแบบช่วงที่มีความยืดหยุ่นเพื่อช่วยยึดเหนี่ยวเงินเพื่อ

พฤติกรรมของประชาชนและธุรกิจ ยกตัวอย่างเช่น ในกรณีที่เงินเฟ้อคาดการณ์ยึดเหนี่ยวได้ดี เงินเฟ้อที่สูงขึ้นจากปัจจัยต่าง ๆ อาทิ การปรับขึ้นของราคาน้ำมันโลก จะส่งผลต่อเงินเฟ้อเพียงชั่วคราวแต่ไม่กลายเป็นเงินเฟ้อที่สูงค้างนาน เพราะหากธุรกิจเชื่อว่าในระยะข้างหน้าเงินเฟ้อจะกลับเข้ามาอยู่ในกรอบ ธุรกิจจะไม่ปรับราคาสินค้าขึ้นตามต้นทุนที่สูงขึ้นเพียงชั่วคราว ในทางตรงกันข้าม หากธุรกิจเชื่อว่าเงินเฟ้อจะสูงต่อเนื่อง ธุรกิจอาจเร่งปรับขึ้นราคาตามกันเป็นวงกว้าง ทำให้เงินเฟ้อปรับสูงขึ้นไปตามที่คาดการณ์



ดร. สักกะภพ พันธยานุกุล ผู้ช่วยผู้จัดการ สายนโยบายการเงิน และเลขานุการ กนง. แถลงข่าวผลการประชุมคณะกรรมการนโยบายการเงิน

คาดการณ์ในสถานการณ์ที่เงินเพื่อไทยมักผันผวนในระยะสั้นจากปัจจัยดังกล่าว

ระดับของกรอบเป้าหมายที่ 1-3% ยังสอดคล้องกับแนวโน้มเงินเพื่อไทยที่อยู่ในระดับต่ำจาก (1) ราคาพลังงานที่มีแนวโน้มไม่เร่งตัวมากเท่าในอดีตตั้งแต่มีการค้นพบเทคโนโลยีขุดเจาะ shale oil ในปี 2558 (2) ราคาอาหารที่มีแนวโน้มต่ำลงตามราคาพลังงานที่เป็นต้นทุนสำคัญในการผลิตและขนส่ง รวมถึงการไม่ต้องพึ่งพาการนำเข้าอาหารมากนักเนื่องจากไทยสามารถผลิตอาหารเพื่อบริโภคได้เอง และ (3) การแข่งขันจากสินค้านำเข้าราคาถูกจากต่างประเทศที่ทำให้ผู้ประกอบการไทยต้องชะลอการขึ้นราคาสินค้า

¹¹ ค่าเฉลี่ยเงินเฟ้อก่อนใช้กรอบเป้าหมายเงินเพื่อ ปี 2537-2542 เปรียบเทียบกับหลังใช้กรอบเป้าหมายเงินเพื่อปี 2543-ปัจจุบัน

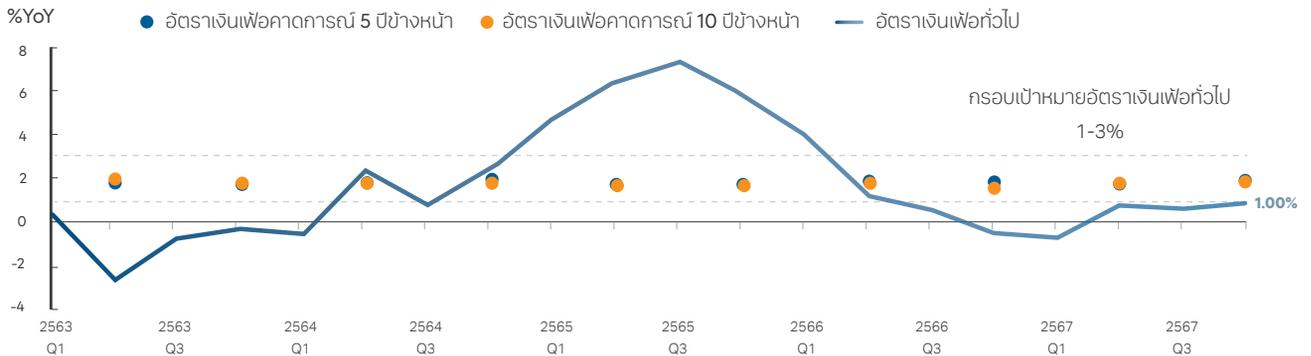
เพื่อรักษาความสามารถในการแข่งขัน โดยเฉพาะในช่วงที่ผ่านมาที่ไทยขาดดุลการค้ากับจีนเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง ส่วนหนึ่งจากการที่จีนมีอุปทานส่วนเกินและส่งออกสินค้ามายังไทยและประเทศในอาเซียนมากขึ้น

ที่ผ่านมา กรอบเงินเฟ้อที่ 1-3% ทำหน้าที่ยึดเหนี่ยวเงินเฟ้อคาดการณ์ได้ดี ซึ่งนอกจากจะทำให้ไทยมีเสถียรภาพด้านราคาแล้ว ยังส่งผลดีต่อเสถียรภาพโดยรวมของประเทศด้วย โดยในช่วงปี 2565 ที่อัตราเงินเฟ้อสูงเกือบ 8% แต่เงินเฟ้อคาดการณ์ระยะปานกลางยังยึดเหนี่ยวอยู่ในกรอบ ทำให้เงินเฟ้อไทยปรับลดลง และกลับมาอยู่ในกรอบได้ภายในเวลาเพียง 7 เดือน ซึ่งถือว่าเร็วโดยเฉพาะหากเทียบกับต่างประเทศ นอกจากนี้เงินเฟ้อคาดการณ์ที่ยึดเหนี่ยวได้ดี ทำให้ไทยไม่ต้องปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบายเร็วและแรงจนกระทบต่อเศรษฐกิจที่ยังฟื้นตัวช้า



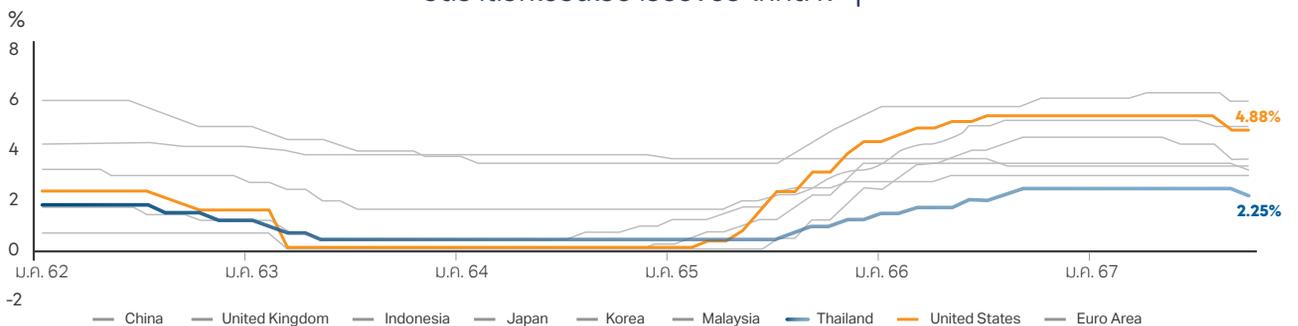
ดร.ปิติ ดิษยทัต รองผู้จัดการ ด้านเสถียรภาพการเงินและผู้บริหาร ธปท. รับฟังและร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายการเงินและเศรษฐกิจ ร่วมกับกลุ่มนักวิเคราะห์ในงาน Monetary Policy Forum ซึ่งจัดขึ้นเป็นประจำทุกไตรมาส

เงินเฟ้อคาดการณ์ระยะปานกลางที่ยึดเหนี่ยวอยู่ในกรอบทำให้ไม่ต้องปรับดอกเบี้ยแรง



ที่มา : Asia Pacific Consensus Economics และกระทรวงพาณิชย์

อัตราดอกเบี้ยนโยบายของประเทศต่าง ๆ



ที่มา : BIS, Bloomberg

เงินเพื่อไทยที่ต่ำกว่ากรอบเป้าหมายเกิดจากอะไร น่ากังวลหรือไม่?



ในช่วงที่ผ่านมา เงินเพื่อไทยอยู่ต่ำกว่ากรอบเป้าหมายจากปัจจัยด้านอุปทานเป็นสำคัญ โดยอัตราเงินเฟ้อหมวดพลังงานลดลงตามราคาพลังงานในตลาดโลก รวมถึงเป็นผลมาจากมาตรการดูแลค่าครองชีพของภาครัฐที่ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง เช่น มาตรการลดราคาน้ำมัน ลดค่าไฟฟ้านอกจากนี้ อัตราเงินเฟ้อหมวดอาหารสดยังปรับลดลงแม้ว่าช่วงต้นปีจะเผชิญกับภัยแล้ง แต่ปริมาณน้ำฝนที่มากกว่าค่าเฉลี่ยปกติในช่วงกลางปีทำให้ผลผลิตออกสู่ตลาดได้มากขึ้น

เงินเฟ้อที่อยู่ในระดับต่ำนี้ ไม่ได้เป็นอุปสรรคต่อการขยายตัวของเศรษฐกิจ เนื่องจาก (1) มาจากปัจจัย

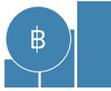
ด้านอุปทานจึงไม่ได้สะท้อนอุปสงค์ที่อ่อนแอ (2) ไม่ได้เป็นสัญญาณของภาวะเงินฝืดเนื่องจากราคาสินค้าและบริการไม่ได้ปรับลดลงในวงกว้าง โดยราคาสินค้าและบริการกว่า 3 ใน 4 ของตะกร้าเงินเฟ้อยังเพิ่มขึ้นหรือไม่เปลี่ยนแปลง และ (3) อัตราเงินเฟ้อที่อยู่ในระดับต่ำมีส่วนช่วยบรรเทาค่าครองชีพของประชาชนโดยเฉพาะในกลุ่มที่รายได้ฟิ้นตัวช้าหลังจากที่ระดับราคาสินค้าและบริการปรับเพิ่มขึ้นมากแล้วในช่วงก่อนหน้า โดยราคาพลังงานและอาหารที่จำเป็น อาทิ เนื้อสัตว์ น้ำมันพืช และน้ำมันเชื้อเพลิง ยังอยู่ในระดับสูงกว่าช่วงก่อนโควิดมากกว่า 20%

ทำไม กนง. ไม่ลดอัตราดอกเบี้ยเพื่อบรรเทาภาระหนี้ให้ประชาชนในช่วงที่เศรษฐกิจไม่ดี?



ภาระหนี้ของประชาชนเป็นประเด็นสำคัญที่ กนง. ห่วงใยและให้ความสำคัญในการกำหนดนโยบายการเงินทุกครั้ง แต่เพราะการปรับอัตราดอกเบี้ยนโยบายส่งผลกระทบต่อคนทุกกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็นผู้กู้หรือผู้ออมเงิน คนมีหนี้หรือคนไม่มีหนี้ ฉะนั้น การปรับลดดอกเบี้ยนโยบายจึงต้องคำนึงถึงผลกระทบต่ออย่างรอบด้าน โดยต้องชั่งน้ำหนักปัจจัยต่าง ๆ ให้ดี เพราะมีทั้งข้อดีและข้อเสีย และมีผลกระทบต่อระยะสั้นและระยะยาว

แม้การปรับลดดอกเบี้ยนโยบายจะสามารถช่วยแบ่งเบาภาระให้ลูกหนี้ในระยะสั้น แต่ก็มีผลข้างเคียงในด้านอื่น ๆ ด้วย อาทิ ผู้ฝากเงินที่จะได้รับดอกเบี้ยลดลงแต่ที่สำคัญคือ การลดดอกเบี้ยมากเกินไปอาจกระตุ้นให้คนกู้ยืมเพิ่มเติมจนนำไปสู่ปัญหาหนี้ครัวเรือนและกระทบต่อเสถียรภาพการเงินในระยะยาว ดังนั้น การแก้ไขปัญหาภาระหนี้ของประชาชนจึงควรใช้มาตรการอื่นที่ตรงจุดมากกว่า เช่น การเร่งปรับโครงสร้างหนี้ ซึ่งเป็นหนึ่งในมาตรการที่ ธปท. ผลักดันออกมาอย่างต่อเนื่องเพื่อช่วยเหลือลูกหนี้ที่มีปัญหาการชำระหนี้



การดำเนินการในตลาดเงินและการพัฒนาตลาดเงิน

> การดำเนินการในตลาดการเงิน

ในการดูแลอัตราดอกเบี้ยในตลาดเงินให้เคลื่อนไหวสอดคล้องกับทิศทางของอัตราดอกเบี้ยนโยบายตามที่ กนง. กำหนด ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการส่งผ่านนโยบายการเงินไปยังภาคส่วนต่าง ๆ ในระบบเศรษฐกิจนั้น รมท. ดำเนินการผ่านการปรับสภาพคล่องในตลาดการเงินให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมและเพียงพอต่อความต้องการของระบบธนาคารพาณิชย์ เพื่อการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องในส่วนที่เป็นเงินฝากกระแสรายวัน ที่ รมท. ตามอัตราที่กำหนด รวมถึงความจำเป็นในการชำระดุลการหักบัญชี (demand for settlement balances)

สภาพคล่องส่วนเกินในระบบการเงินไทยโดยรวมยังอยู่ในระดับสูง โดยในปี 2567 สภาพคล่องส่วนเกินปรับลดลง 71,748 ล้านบาท จากความต้องการถือครองเงินสดของประชาชนและภาครัฐที่เพิ่มขึ้นที่ รมท. ดำเนินการในตลาดเงินเพื่อดูแลสภาพคล่องผ่านเครื่องมือหลัก 4 ประเภท ดังนี้

1) การออกพันธบัตรธนาคารแห่งประเทศไทย

การออกพันธบัตร รมท. เป็นช่องทางในการบริหารสภาพคล่องส่วนเกินในระบบการเงิน และเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาตลาดตราสารหนี้ให้มีสภาพคล่องและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยออกพันธบัตรให้เหมาะสมกับปริมาณสภาพคล่องและภาวะตลาดในแต่ละช่วง รวมทั้งคำนึงถึงแผนการออกตราสารหนี้ของภาครัฐโดยรวมด้วย

ในปี 2567 รมท. หรือร่วมกับสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ (สบน.) อย่างใกล้ชิดในการวางแผนการออกพันธบัตรภาครัฐให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมสอดคล้องกับอุปสงค์โดยรวมของนักลงทุน ในกรณีนี้ รมท. ได้ปรับเพิ่มยอดคงค้างพันธบัตร รมท. 105,148 ล้านบาท ส่งผลให้ยอดคงค้างพันธบัตร รมท. ณ สิ้นปี 2567 มีจำนวน 2,335,758 ล้านบาท หรือคิดเป็น 39% ของยอดคงค้างการดำเนินการในตลาดการเงินของ รมท.

สำหรับแผนการออกพันธบัตร รมท. ปี 2568¹² รมท. พิจารณาสภาพคล่องในตลาดการเงิน แนวโน้มความต้องการถือครองและปริมาณการออกพันธบัตรภาครัฐ รวมทั้งมุ่งหวังให้มีความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ โดย รมท. ปรับลดกรอบวงเงินประมูลขั้นสูงของพันธบัตรประเภทจำหน่ายเป็นส่วนลด รุ่นอายุ 3 เดือน และเพิ่มกรอบวงเงินประมูลขั้นสูงของพันธบัตรประเภทอัตราดอกเบี้ยลอยตัวอ้างอิงอัตราดอกเบี้ย THOR (THOR FRB) รุ่นอายุ 1 ปี เพื่อให้สอดคล้องกับภาวะตลาดและแผนการระดมทุนของภาครัฐในระยะถัดไป รวมถึงเพิ่มความถี่การประมูลและลดกรอบวงเงินประมูลขั้นสูงของพันธบัตรประเภทอัตราดอกเบี้ยลอยตัวอ้างอิงอัตราดอกเบี้ย THOR (THOR FRB) รุ่นอายุ 6 เดือน เพื่อให้ตารางการประมูลมีความแน่นอนและสอดคล้องกับพันธบัตรที่ครบกำหนด ซึ่งจะช่วยเพิ่มความคล่องตัวในการใช้ เป็นเครื่องมือบริหารสภาพคล่องของนักลงทุน และรักษาให้ระดับอุปทานพันธบัตรในภาพรวมอยู่ในระดับที่เหมาะสม

2) ธุรกิจซื้อคืนพันธบัตรแบบทวิภาคี

รมท. ทำธุรกรรมซื้อคืนพันธบัตรแบบทวิภาคี (Bilateral Repurchase: BRP) กับสถาบันการเงินที่ รมท. แต่งตั้งเป็นคู่ค้า (BRP Primary Dealers: BRP PDs) เพื่อปรับสภาพคล่องของตลาดเงินในแต่ละวันให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม โดย รมท. ทำธุรกรรม BRP ระยะข้ามคืน (overnight) ที่อัตราดอกเบี้ยนโยบาย (fixed-rate tender) เพื่อส่งสัญญาณนโยบายการเงินให้สอดคล้องกับที่ กนง. กำหนด และทำธุรกรรม BRP

ที่ยาวกว่าระยะข้ามคืน (term BRP) โดยใช้อัตราดอกเบี้ยแปรผันที่อ้างอิงกับอัตราดอกเบี้ยนโยบาย (variable-rate tender) โดยสถาบันการเงินคู่ค้าเป็นผู้เสนอส่วนต่างอัตราดอกเบี้ย (spread) ที่อ้างอิงกับอัตราดอกเบี้ยนโยบาย ซึ่งทำให้อัตราผลตอบแทนรวมของธุรกรรม term BRP แปรผันตามอัตราดอกเบี้ยนโยบายในช่วงอายุของธุรกรรมนั้น

¹² รายละเอียดแผนการออกพันธบัตร รมท. ปี 2568 สามารถดูเพิ่มเติมได้ที่ www.bot.or.th/th/news-and-media/news/news-20241225.html

ธปท. ทำธุรกรรมซื้อคืนพันธบัตรแบบทวิภาคี ในช่วงเช้าของทุกวันทำการ¹³ กับสถาบันการเงินที่ ธปท. แต่งตั้งเป็นคู่ค้า ซึ่งจะทำหน้าที่เป็นตัวกลางส่งผ่านสภาพคล่องระหว่าง ธปท. กับสถาบันการเงินอื่นหรือธุรกิจเอกชน ผ่านธุรกรรมซื้อคืนภาคเอกชน (Private Repo) และ/หรือตลาดกู้ยืมระหว่างธนาคารโดยไม่มีหลักประกัน (uncollateralized interbank market) กลไกการส่งผ่านสภาพคล่องดังกล่าว

3) ธุรกรรมสวอปเงินตราต่างประเทศ

ธุรกรรมสวอปเงินตราต่างประเทศเป็นเครื่องมือที่ใช้เสริมเครื่องมืออื่น ๆ ในการดำเนินการในตลาดการเงิน โดยพิจารณาตามความเหมาะสมของภาวะตลาด ในปี 2567 ธปท. ปรับลดธุรกรรมสวอปเงินตราต่างประเทศในรูปสกุลเงินบาท 169,287 ล้านบาท ส่งผลให้ยอดคงค้างธุรกรรม

4) การทำธุรกรรมซื้อขายตราสารหนี้ภาครัฐ

ธปท. สามารถปรับสภาพคล่องในระบบการเงินแบบถาวร ผ่านการทำธุรกรรมซื้อขายตราสารหนี้ภาครัฐ กับสถาบันการเงินที่ ธปท. แต่งตั้งเป็นคู่ค้า (e-outright counterparties) ในปี 2567 ธปท. ซื้อตราสารหนี้ภาครัฐ รวม 95,206 ล้านบาท ขณะที่พันธบัตรภาครัฐที่ ธปท. ถือครองครบกำหนดจำนวน 83,461 ล้านบาท ทำให้สุทธิ ธปท. ถือครองพันธบัตรภาครัฐลดลง 11,745 ล้านบาท

ช่วยสนับสนุนการพัฒนาตลาดการเงิน รวมทั้งส่งเสริมการกู้ยืมในตลาดเงินโดยเฉพาะธุรกรรมซื้อคืนภาคเอกชน ให้มีแนวปฏิบัติที่มีความรัดกุมสอดคล้องกับมาตรฐานสากล

ในปี 2567 ธปท. ลดการทำธุรกรรม BRP จำนวน 6,491 ล้านบาท ส่งผลให้ยอดคงค้างธุรกรรม BRP ณ สิ้นปี 2567 อยู่ที่ 2,745,316 ล้านบาท คิดเป็น 46% ของการดำเนินการในตลาดการเงินของ ธปท.

สวอปเงินตราต่างประเทศ ณ สิ้นปี 2567 อยู่ที่ 897,066 ล้านบาท หรือเทียบเท่ากับฐานะคงค้างการซื้อเงินดอลลาร์สหรัฐ ล่วงหน้าสุทธิจำนวน 25,880 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งคิดเป็นประมาณ 15% ของยอดคงค้างการดำเนินการในตลาดการเงินของ ธปท.

นอกจากการดำเนินงานในตลาดการเงินข้างต้น ธปท. ยังมีหน้าตาต่างปรับสภาพคล่องสิ้นวันที่มีลักษณะเป็นหน้าตาต่างตั้งรับ (standing facility) ซึ่งเปิดให้สถาบันการเงินที่ขาดสภาพคล่องหรือมีสภาพคล่องส่วนเกิน ณ สิ้นวัน สามารถกู้ยืมหรือฝากเงินได้ในระยะข้ามคืนที่อัตราดอกเบี้ยที่สูงหรือต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยนโยบาย 0.50% ต่อปี โดยหน้าตาดังกล่าวเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยจำกัดความผันผวนของอัตราดอกเบี้ยระยะสั้นในตลาดเงิน ทั้งนี้ในปี 2567 ธุรกรรมส่วนใหญ่เป็นธุรกรรมฝากเงินเฉลี่ยประมาณ 1,462 ล้านบาทต่อวัน

> การพัฒนาตลาดการเงิน

จากการยกระดับมาตรฐานการจัดทำอัตราดอกเบี้ยอ้างอิงในตลาดการเงินโลก โดยเฉพาะการเปลี่ยนไปใช้อัตราดอกเบี้ยอ้างอิงที่ใช้ข้อมูลจากธุรกรรมที่เกิดขึ้นจริง (transaction-based) แทนการใช้ข้อมูลจากการสอบถามความเห็นจากสถาบันการเงิน (quotation-based) ธปท. และผู้ร่วมตลาดทั้งภาครัฐและเอกชนได้ร่วมกันพัฒนาอัตราดอกเบี้ย Thai Overnight Repurchase Rate (THOR) ซึ่งคำนวณจากธุรกรรมกู้ยืมในตลาดซื้อคืนพันธบัตรภาคเอกชนมาตั้งแต่ปี 2563 จนกระทั่ง

ปัจจุบัน อัตราดอกเบี้ย THOR มีสภาพคล่องสูงขึ้นและกลายเป็นอัตราดอกเบี้ยอ้างอิงหลักในตลาดการเงินไทย ธปท. และผู้ร่วมตลาดจึงได้เตรียมความพร้อมร่วมกันในการยุติการเผยแพร่อัตราดอกเบี้ยอ้างอิง Bangkok Interbank Offered Rate (BIBOR) ซึ่งมีลักษณะเป็น quotation-based โดย ธปท. ได้ขอความร่วมมือผู้ร่วมตลาดยุติการทำธุรกรรมใหม่อ้างอิง BIBOR หลังสิ้นปี 2568 และ ธปท. จะยุติการคำนวณและเผยแพร่อัตราดอกเบี้ยอ้างอิง BIBOR หลังสิ้นปี 2570

¹³ ยกเว้นในวันประชุม กนง. ที่ ธปท. จะทำธุรกรรม BRP ในช่วงบ่าย หลังการแถลงผลการประชุม กนง.

นอกจากนี้ ภายใต้สภาวะแวดล้อมที่ความผันผวนในตลาดการเงินสูงขึ้นทั่วโลก ซึ่งส่งผลให้การบริหารความเสี่ยงอัตราแลกเปลี่ยนมีความสำคัญกับผู้ประกอบการค้าระหว่างประเทศยิ่งขึ้น ธปท. จึงได้ส่งเสริมการใช้เงินสกุลท้องถิ่นเพื่อการค้าระหว่างประเทศ เพื่อเป็นทางเลือกให้กับผู้ประกอบการในการชำระเงินและบริหารจัดการความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งยังช่วยเสริมสร้างความยืดหยุ่น ทนทาน (resilience) ของเศรษฐกิจไทยให้สามารถรองรับกับ

ความผันผวนของตลาดการเงินได้ดียิ่งขึ้น โดย ธปท. ร่วมมือกับธนาคารกลางของประเทศคู่ค้าสำคัญในการลดปัญหาและอุปสรรค ตลอดจนเพิ่มความสะดวกในการใช้เงินสกุลท้องถิ่นเพื่อการค้าระหว่างกัน รวมถึง ธปท. ยังได้ประชาสัมพันธ์การใช้เงินสกุลท้องถิ่นเพื่อการค้าระหว่างประเทศผ่านการบรรยายให้ความรู้แก่สมาคมและภาคส่วนต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง รวมถึงจัดทำคู่มือการใช้เงินสกุลท้องถิ่นเพื่อการค้าระหว่างประเทศด้วย

Q&A 5



ธปท. ดูแลค่าเงินบาทไม่ให้ผันผวนอย่างไร?

ไทยใช้ระบบอัตราแลกเปลี่ยนลอยตัวแบบมีการบริหารจัดการ (managed float) ซึ่งเงินบาทจะเคลื่อนไหวตามกลไกตลาดเป็นหลัก โดย ธปท. อาจพิจารณาเข้าดูแลเสถียรภาพค่าเงินบาทในกรณีที่เงินบาทเคลื่อนไหวผันผวนมากเกินไป จนกลไกตลาดไม่สามารถทำงานได้เป็นปกติ หรือส่งผลกระทบต่อการทำธุรกรรมของภาคธุรกิจอย่างมีนัยสำคัญ

ในการดูแลเสถียรภาพค่าเงินบาท (FX intervention) ธปท. จะเข้าซื้อเงินดอลลาร์สหรัฐ เพื่อชะลอความผันผวนด้านการแข็งค่าของเงินบาท หรือขายเงินดอลลาร์สหรัฐ เพื่อชะลอความผันผวนในด้านการอ่อนค่าของเงินบาท อย่างไรก็ตาม FX intervention เป็นเครื่องมือที่ช่วยชะลอการเคลื่อนไหวของเงินบาทเพียงชั่วคราวเท่านั้น โดยค่าเงินบาทยังมีความเสี่ยงที่จะผันผวนตามปัจจัยตลาดการเงินโลกอยู่มาก เช่น ความไม่แน่นอนในการปรับลดอัตราดอกเบี้ยของธนาคารกลางประเทศต่าง ๆ หรือการดำเนินนโยบายเศรษฐกิจการเงินของประเทศหลัก

ธปท. จึงให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาเชิงโครงสร้างอย่างยั่งยืนในระยะยาว ผ่านการผลักดันให้เกิดระบบนิเวศตลาดอัตราแลกเปลี่ยนใหม่ (FX ecosystem)¹⁴ เพื่อให้เศรษฐกิจไทยรองรับความผันผวนจากภาวะตลาดการเงินโลกได้ดีขึ้น โดยเฉพาะการส่งเสริมการบริหารความเสี่ยงค่าเงินและการปรับหลักเกณฑ์เพื่อให้ผู้ประกอบการไทยบริหารความเสี่ยงอัตราแลกเปลี่ยนได้คล่องตัวมากขึ้น

ทั้งนี้ ทางเลือกในการบริหารจัดการความเสี่ยงจากความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนของผู้ประกอบการมีตัวอย่างเช่น

- **การเปิดบัญชีเงินฝากเงินตราต่างประเทศ (Foreign Currency Deposit: FCD)** เพื่อรับค่าสินค้าส่งออกและจ่ายค่าสินค้านำเข้า ซึ่งทำให้ผู้ที่มีรายได้และรายจ่ายเป็นเงินสกุลเดียวกันไม่ต้องเสียส่วนต่างในการซื้อและขายเงินต่างประเทศ
- **การใช้เงินสกุลท้องถิ่น** โดยกำหนดรับจ่ายค่าสินค้าและบริการเป็นเงินบาทหรือเงินสกุลท้องถิ่นของประเทศคู่ค้า เช่น เงินหยวน เงินเยน เงินริงกิต และเงินรูเปียห์ ซึ่งจะช่วยลดผลกระทบจากความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อเงินสกุลหลัก เนื่องจากเงินสกุลท้องถิ่นมักจะเคลื่อนไหวในทิศทางเดียวกัน และผันผวนระหว่างกันน้อยกว่า
- **การใช้เครื่องมือทางการเงิน** เพื่อป้องกันความเสี่ยงโดยตกลงอัตราแลกเปลี่ยนไว้ล่วงหน้าผ่านการทำสัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า (FX forwards) หรือสิทธิในการซื้อขายเงินตราต่างประเทศ (FX options) ซึ่งจะช่วยให้รู้ต้นทุนหรือรายได้ที่แน่นอนและช่วยลดผลกระทบจากอัตราแลกเปลี่ยนได้

¹⁴ รายละเอียดสามารถดูเพิ่มเติมได้ที่ www.bot.or.th/th/research-and-publications/articles-and-publications/articles/Article_26Jun2021.html



การควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน

ธนาคารได้ดำเนินการเกี่ยวกับการควบคุมแลกเปลี่ยนเงินในเรื่องต่างๆ ได้แก่

> การปรับปรุงหลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจเงินตราต่างประเทศให้มีความยืดหยุ่นและคล่องตัว

เพื่อสนับสนุนการนำนวัตกรรมใหม่มาใช้ในการให้บริการ และเชื่อมต่อแผนการปรับปรุงภูมิทัศน์ของการประกอบธุรกิจเงินตราต่างประเทศ (FX service provider landscape) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการผลักดันให้เกิดระบบนิเวศของตลาดอัตราแลกเปลี่ยนใหม่ (FX ecosystem) ดังนี้

1) เพิ่มความยืดหยุ่นให้แก่ผู้ประกอบการธุรกิจเงินตราต่างประเทศในการเลือกสถานที่หรือช่องทางในการดำเนินธุรกิจเพื่อเพิ่มการเข้าถึงบริการของลูกค้า เช่น การให้บริการผ่านช่องทางต่าง ๆ โดยสามารถใช้ใบอนุญาตใบเดียว

สำหรับสถานที่ประกอบธุรกิจทุกแห่ง การให้บริการจากบุคคลภายนอกเพื่อสนับสนุนการดำเนินธุรกิจ เช่น งานระบบสารสนเทศ เพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการประกอบธุรกิจและลดต้นทุน

2) ให้ผู้ที่ประสงค์จะประกอบธุรกิจเงินตราต่างประเทศสามารถขึ้นทะเบียนกับ ธปท. เพื่อทดสอบการให้บริการด้วยนวัตกรรมใหม่ (sandbox) ตามหลักเกณฑ์ที่ ธปท. กำหนด โดยยังไม่ต้องมีใบอนุญาตก่อนได้ เพื่อสนับสนุนการนำเทคโนโลยีใหม่มาใช้ในการพัฒนาการให้บริการ

> การทบทวนความเหมาะสมของ พ.บ. ควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน

โดยได้เปิดรับฟังความเห็นตาม พรบ. หลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562 และอยู่ระหว่างสรุปผลสำหรับเผยแพร่ต่อสาธารณชน

> การพิจารณาให้สิทธิแก่ผู้ประกอบการในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC)

ในการทำธุรกรรมเงินตราต่างประเทศได้อย่างคล่องตัว เช่น การชำระค่าสินค้าบริการระหว่างกันเป็นเงินตราต่างประเทศ และการส่งเงินไปลงทุนในต่างประเทศ โดยพิจารณาร่วมกับคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเพื่อสนับสนุนการดำเนินการตามแผนพัฒนาเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษ



การบริหารเงินสำรองระหว่างประเทศ

การบริหารเงินสำรองของ ธปท. ให้มีความสำคัญกับการกระจายความเสี่ยง (diversification) ในสินทรัพย์หลากหลาย และเน้นการกระจายการลงทุนไปยังประเทศที่มีพื้นฐานทางเศรษฐกิจการเงินที่ดี ทั้งในระยะกลางและยาว รวมทั้งคำนึงถึงแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงระยะยาวที่สำคัญของโลก (megatrends) นอกจากนี้ ธปท. ยังติดตามพัฒนาการทางเศรษฐกิจการเงินโลกอย่างใกล้ชิด และวิเคราะห์ความเสี่ยงอย่างรอบด้าน ซึ่งนำไปสู่การปรับสัดส่วนการลงทุนอย่างรอบคอบและรัดกุม ภายใต้หลักการรักษามูลค่า และสภาพคล่องของเงินสำรองระหว่างประเทศ โดยพิจารณาผลตอบแทนสูงสุดภายใต้กรอบความเสี่ยงที่กำหนด (risk-adjusted return)

การกำกับดูแลสถาบันการเงิน เพื่อสนับสนุนเศรษฐกิจให้เติบโตอย่างต่อเนื่อง



ระบบสถาบันการเงินถือเป็นโครงสร้างพื้นฐานสำคัญที่ช่วยสนับสนุนกิจกรรมทางเศรษฐกิจให้ดำเนินไปอย่างราบรื่น ฉะนั้นในการกำกับดูแลสถาบันการเงิน ธปท. จึงให้ความสำคัญกับการรักษาเสถียรภาพ (Stability) เพื่อให้สถาบันการเงินมีความมั่นคงเข้มแข็งเพียงพอ และสามารถทำหน้าที่จัดสรรทรัพยากรทางการเงินสู่ภาคส่วนต่างๆ เพื่อให้บริการทางการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพควบคู่ไปกับการสร้างนวัตกรรมและเพิ่มประสิทธิภาพบริการทางการเงิน (Development) โดยให้สถาบันการเงินสร้างสรรค์บริการทางการเงินรูปแบบใหม่ที่หลากหลายและตอบโจทย์ประชาชนมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังคำนึงถึงการคุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน (Consumer Protection) ให้ได้รับความเป็นธรรมในการใช้บริการ ตลอดจนส่งเสริมให้สถาบันการเงินให้ความช่วยเหลือลูกหนี้ โดยเฉพาะกลุ่มเปราะบาง และมีส่วนร่วมในการผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในภาคธุรกิจอย่างต่อเนื่อง



การออกหลักเกณฑ์และแนวนโยบายกำกับดูแลสถาบันการเงิน สถาบันการเงินเฉพาะกิจ (SFIs) และผู้ใช้บริการทางการเงินที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน (Non-bank)

ธปท. ปรับปรุงและออกหลักเกณฑ์การกำกับดูแลสถาบันการเงินเพื่อกำกับดูแลระบบสถาบันการเงินให้มีความยั่งยืน มีการบริหารความเสี่ยงที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล สามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยส่งเสริมให้สถาบันการเงินและสถาบันการเงินเฉพาะกิจมีการบริหารความเสี่ยงที่ดี ตลอดจนติดตามประสิทธิผลของนโยบายอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

> การปรับปรุงหลักเกณฑ์เพื่อรองรับการถือปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9 เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน (Thai Financial Reporting Standards 9: TFRS 9) ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

ธปท. อยู่ระหว่างพิจารณาปรับปรุงหลักเกณฑ์เพื่อยกระดับการกำกับดูแลสถาบันการเงินเฉพาะกิจให้เท่าเทียมกับสถาบันการเงินที่เริ่มถือปฏิบัติตาม TFRS 9 แล้วตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2563 โดยครอบคลุมหลักเกณฑ์ด้านต่าง ๆ เช่น การจัดชั้นและการกันเงินสำรอง การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ การจัดทำงบการเงิน ซึ่งกระทรวงการคลังมีแผนให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจเริ่มถือปฏิบัติตามมาตรฐานบัญชีดังกล่าวในปี 2570 โดยที่ผ่านมา ธปท. ได้ประชุมหารือร่วมกับ

หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.) สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.) สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) และสถาบันการเงินเฉพาะกิจ เพื่อกำหนดแนวทางการกำกับดูแลสถาบันการเงินเฉพาะกิจร่วมกันอย่างต่อเนื่อง และได้เปิดรับฟังความคิดเห็นต่อร่างหลักเกณฑ์ดังกล่าวไปแล้วในช่วงวันที่ 26 มีนาคม ถึง 25 เมษายน 2567

> การปรับปรุงหลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงตามหลักเกณฑ์ Basel III Reforms

ธปท. อยู่ระหว่างพิจารณาปรับปรุงหลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงตามหลักเกณฑ์ Basel III Reforms ที่ออกโดย Basel Committee on Banking Supervision (BCBS) ซึ่งประกอบด้วย การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิต การคำนวณเงินกองทุนเพื่อรองรับความเสี่ยงด้านตลาด การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านปฏิบัติการ และการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตของคู่สัญญาสำหรับธุรกรรมอนุพันธ์

เพื่อให้มั่นใจว่าธนาคารพาณิชย์มีการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงที่สามารถสะท้อนความเสี่ยงได้มากขึ้น มีเงินกองทุนเพียงพอรองรับความเสี่ยงทั้งในภาวะปกติและภาวะวิกฤต และสามารถเปรียบเทียบระหว่างธนาคารพาณิชย์ได้ ภายใต้กรอบการกำกับดูแลที่ยืดหยุ่นเพียงพอ ซึ่งปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนเตรียมเปิดรับฟังความคิดเห็นจากธนาคารพาณิชย์และผู้ที่เกี่ยวข้อง

> การปรับปรุงหลักเกณฑ์สินเชื่อและธุรกรรมคล้ายสินเชื่อ

ตามที่โครงการ Regulatory Impact Analysis (RIA) ได้รับฟังความคิดเห็นจากสถาบันการเงินและผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่ง ธปท. ทบทวนหลักเกณฑ์ด้านเครดิต เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมการประกอบธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงไป เพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน และลดภาระในการประกอบธุรกิจของสถาบันการเงิน โดย (1) ขยายขอบเขตให้สถาบันการเงินทำธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อได้อย่างมีประสิทธิภาพและยืดหยุ่นมากขึ้น ทั้งธุรกรรมแพ็คเกจอิง ธุรกรรมรับซื้อหรือรับโอนลูกหนี้เงินให้กู้ยืม และธุรกรรมการถ่ายโอนหรือรับโอนความเสี่ยงด้านเครดิต (2) ลดภาระการดำเนินการของสถาบันการเงินในส่วนที่

เกี่ยวกับการทำธุรกรรมกับผู้ถือหุ้นรายใหญ่หรือกิจการที่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้อง (related lending) และ (3) เพิ่มข้อพึงปฏิบัติให้สถาบันการเงินระมัดระวังการให้สินเชื่อที่อาจเอื้อต่อการหลีกเลี่ยงหลักเกณฑ์ของทางการ รวมทั้งเพิ่มข้อกำหนดและแนวทางการบริหารความเสี่ยงสำหรับการให้สินเชื่อโดยมีหลักทรัพย์เป็นประกัน โดยให้มีการบริหารความเสี่ยงที่เหมาะสม และกำหนดมาตรการบังคับหลักประกันที่ชัดเจนในสัญญา ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ดังกล่าวได้เปิดรับฟังความคิดเห็นเมื่อไตรมาส 2 ปี 2567 และคาดว่าจะมีผลใช้บังคับภายในไตรมาส 1 ปี 2568

> การออกมาตรการช่วยเหลือลูกหนี้ที่ได้รับผลกระทบจากสาธารณภัย

เพื่อให้การช่วยเหลือลูกหนี้ในภาวะเร่งด่วนเป็นไปอย่างรวดเร็ว ทันการณ์ และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ธปท. จึงออกหนังสือเวียนขอความร่วมมือให้สถาบันการเงิน สถาบันการเงินเฉพาะกิจ และผู้ประกอบการสินเชื่อรายย่อยที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน พิจารณาให้ความช่วยเหลือลูกหนี้ที่ได้รับ

ผลกระทบจากสาธารณภัยได้ตามความจำเป็นและความเหมาะสมเมื่อเกิดปัญหาสาธารณภัยประเภทดังกล่าวตามที่ทางการประกาศ โดย ธปท. มีแนวทางให้เจ้าหน้าที่พิจารณาปรับลดอัตราค่าธรรมเนียมชำระหนี้บัตรเครดิตขั้นต่ำ เพิ่มวงเงินชั่วคราวกรณีฉุกเฉินสำหรับสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับและ

สินเชื่อด้านบุคคลดิจิทัล รวมถึงให้ความช่วยเหลือด้านเงินทุน และสภาพคล่องเพื่อซ่อมแซมที่อยู่อาศัยหรือเพื่อให้ประกอบอาชีพและดำเนินธุรกิจต่อไปได้ ซึ่งในระหว่างการให้ความช่วยเหลือ

ธปท. ได้ผ่อนปรนหลักเกณฑ์และกำหนดแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม

> การขยายขอบเขตการประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมและการประกอบธุรกิจเงินร่วมลงทุนของกลุ่มธุรกิจทางการเงินของธนาคารพาณิชย์

ธปท. ยกเว้นหลักเกณฑ์การกำกับดูแลโครงสร้างและขอบเขตธุรกิจของกลุ่มธุรกิจทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ ซึ่งได้นำความเห็นที่ได้รับจากการเปิดรับฟังความคิดเห็นระหว่างวันที่ 10-24 พฤษภาคม 2567 มาปรับปรุงเพิ่มเติมด้วย โดยหลักเกณฑ์ดังกล่าวเป็นการขยายขอบเขตการประกอบธุรกิจของกลุ่มธุรกิจทางการเงินให้ครอบคลุมธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม (green-related business) และปรับปรุงขอบเขตการประกอบธุรกิจเงินร่วมลงทุน (Venture Capital)

(VC) ให้มีความยืดหยุ่นมากขึ้นตามภูมิทัศน์ภาคการเงินของ ธปท. เพื่อสนับสนุนการปรับตัวของภาคธุรกิจตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน และเพิ่มความคล่องตัวในการดำเนินธุรกิจของกลุ่มฯ โดยยังคงอยู่ภายใต้การกำกับดูแลความเสี่ยงที่รัดกุมเพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อเสถียรภาพของธนาคารพาณิชย์และระบบสถาบันการเงินโดยรวม ซึ่งปัจจุบันอยู่ระหว่างกระบวนการออกประกาศ

> การปรับปรุงประกาศว่าด้วยหลักเกณฑ์การพิจารณาให้ความเห็นชอบการแต่งตั้งกรรมการที่ไม่ใช่กรรมการโดยตำแหน่ง ผู้จัดการ ผู้มีอำนาจในการจัดการ และที่ปรึกษาของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

ธปท. อยู่ระหว่างปรับปรุงประกาศว่าด้วยหลักเกณฑ์การพิจารณาให้ความเห็นชอบการแต่งตั้งกรรมการที่ไม่ใช่กรรมการโดยตำแหน่ง ผู้จัดการ ผู้มีอำนาจในการจัดการ และที่ปรึกษาของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ เพื่อกำหนดแนวทางดำเนินการเสนอรายชื่อกรรมการที่ไม่ใช่กรรมการ โดยตำแหน่งของสถาบันการเงินเฉพาะกิจให้สอดคล้องกับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้ปรับเปลี่ยนและมีบทบัญญัติบางส่วนแตกต่างไปจากแนวทางในอดีต โดยประกาศดังกล่าวจะเพิ่มข้อกำหนดเกี่ยวกับการแต่งตั้งกรรมการที่ไม่ใช่กรรมการ โดยตำแหน่ง สำหรับกรณีที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจมีจำนวนกรรมการไม่เพียงพอที่จะทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการสถาบันการเงินเฉพาะกิจในการสรรหาและเสนอรายชื่อเพื่อขอความเห็นชอบต่อ ธปท. โดยสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจจะเป็นผู้ดำเนินการขอความเห็นชอบจาก ธปท. แทนสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

นอกจากนี้ ยังปรับปรุงหลักเกณฑ์ให้สอดคล้องกับวิธีปฏิบัติในปัจจุบัน โดยให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจแจ้งการแต่งตั้งบุคคลที่ได้รับความเห็นชอบให้ ธปท. ทราบภายในกรอบระยะเวลาที่กำหนด และยกเลิกหลักเกณฑ์ที่ให้ถือว่าสถาบันการเงินเฉพาะกิจได้รับความเห็นชอบการแต่งตั้งบุคคลตามที่กำหนดในหลักเกณฑ์ หาก ธปท. มิได้แจ้งผลการพิจารณาให้ทราบ เนื่องจาก ธปท. จะแจ้งผลการพิจารณาให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจทราบทุกครั้ง รวมถึงให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจอ้างอิงแบบหนังสือที่ใช้ประกอบการขอความเห็นชอบ และช่องทางจัดส่งเอกสาร ตามคู่มือการขออนุญาตสำหรับสถาบันการเงินเฉพาะกิจ (คู่มือสำหรับประชาชน) โดยปัจจุบันอยู่ระหว่างเสนอร่างหลักเกณฑ์เพื่อขอความเห็นชอบจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ก่อนดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อให้หลักเกณฑ์มีผลบังคับใช้ต่อไป

> การออกหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562

ด้วยเหตุที่พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมาย และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562 กำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องออกหลักเกณฑ์ตามที่กฎหมายต่าง ๆ

กำหนดไว้ เพื่อให้ประชาชนสามารถปฏิบัติตามกฎหมายหรือใช้สิทธิประโยชน์จากกฎหมายได้ และให้มีผลบังคับใช้ภายในวันที่ 27 พฤศจิกายน 2567 ตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

ดังนั้น จึงได้มีการออกหลักเกณฑ์เพิ่มเติมภายใต้ มาตรา 9 10 13 74 78 และ 83 แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจ สถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 (พรบ. สถาบันการเงินฯ) ซึ่งหลักเกณฑ์ ที่ออกเพิ่มเติมเป็นเรื่องที่ผ่านมาจะออกใช้บังคับเมื่อมี ความจำเป็นและเหมาะสมกับบริบทในแต่ละช่วงเวลา หรือเป็นเรื่องที่ได้มีการกำหนดวิธีปฏิบัติในรูปแบบอื่น เช่น คู่มือสำหรับประชาชน ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ที่ออกเพิ่มเติม แบ่งออกเป็นประกาศกระทรวงการคลัง 2 ฉบับ (มีผลใช้ บังคับเมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2567) ในเรื่องเกี่ยวกับ หลักเกณฑ์การจัดตั้งและขออนุญาตประกอบธุรกิจสถาบัน

การเงิน (มาตรา 9 และ 10) และประกาศธนาคารแห่ง ประเทศไทย 5 ฉบับ (มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 12 ตุลาคม 2567) ในเรื่องเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การจัดตั้งหรือการย้าย สำนักงานใหญ่ของสถาบันการเงิน การจัดตั้ง การย้าย หรือ การเลิกสาขาของบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ การโฆษณา คำบอกกล่าวนัดประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อพิจารณาการควบอิน หรือรับโอนกิจการของสถาบันการเงิน การเลิกหรือการ หยุดกิจการเป็นการชั่วคราวของสถาบันการเงิน และปริมาณ การประกอบธุรกิจที่สถาบันการเงินพึงประกอบตามปกติ (มาตรา 13 74 78 และ 83)

> การประเมินผลสัมฤทธิ์ของ พสบ. ธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551

ธปท. ประเมินผลสัมฤทธิ์ของ พสบ. ธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 เสร็จสิ้นแล้ว และได้ข้อสรุปว่า กฎหมายฉบับนี้เกิด ผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ และมีความคุ้มค่าเมื่อ เทียบกับประโยชน์ต่อประชาชน สังคม และระบบเศรษฐกิจ การเงินโดยรวมของประเทศ โดยปัจจุบันระบบสถาบัน การเงินมีความมั่นคง มีเสถียรภาพ และสามารถทำหน้าที่ เป็นตัวกลางทางการเงินหรือเป็นแหล่งเงินทุนแก่ประชาชน และภาคธุรกิจได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งช่วยสนับสนุนการพัฒนา

เศรษฐกิจในภาพรวมของประเทศ ทั้งนี้ ธปท. จะนำประเด็น ข้อเสนอแนะของผู้ที่เกี่ยวข้องไปพิจารณาประกอบการ ปรับปรุงกฎหมายหรือหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการกำกับ ดูแลสถาบันการเงินต่อไป ซึ่งต้องคำนึงถึงผลกระทบต่อ ครอบด้านและครอบคลุมหลากหลายมิติ เช่น การดูแล ความเสี่ยงที่เหมาะสม การเข้าถึงบริการทางการเงิน และ การเพิ่มการแข่งขันในระบบสถาบันการเงิน



การกำกับและตรวจสอบสถาบันการเงิน สถาบันการเงินเฉพาะกิจ (SFIs) และผู้ให้บริการทางการเงินที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน (Non-bank)

ธปท. ยกกระดับการกำกับตรวจสอบสถาบันการเงินอย่างต่อเนื่องเต็มรูปแบบ (full ongoing supervision¹⁵) โดยในปี 2567 ได้นำร่องตรวจสอบสถาบันการเงินจำนวน 5 แห่ง และภายในปี 2569 จะปรับใช้กับสถาบัน การเงินทุกแห่ง (ยกเว้นสถาบันการเงินเฉพาะกิจ 5 แห่งที่ยังมีแผนตรวจสอบ on-site ประจำปี) นอกจากนี้ ธปท. ยังผลักดันสถาบันการเงินในเรื่อง Responsible Lending ผ่านการตรวจสอบเชิงระบบ (thematic exam) ควบคู่กับการพัฒนาฐานข้อมูลและเครื่องมือเพื่อสนับสนุนในการกำกับตรวจสอบ รวมถึง การประสานความร่วมมือกับหน่วยงานกำกับดูแลอื่นที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง เช่น การสนับสนุนการทำงาน ของสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.) การประชุมแลกเปลี่ยนข้อมูลกับหน่วยงานกำกับ ดูแลสถาบันการเงินในต่างประเทศ

¹⁵ ongoing supervision หมายถึง การกำกับตรวจสอบและติดตามดูแลฐานะ ผลการดำเนินงาน รวมถึงการบริหารความเสี่ยงของสถาบันการเงินอย่างต่อเนื่อง และ เมื่อพบประเด็นที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญ ผู้ตรวจสอบสามารถเข้าไปตรวจสอบและสั่งการได้ทันที โดยไม่ต้องกำหนดไว้ในแผนการตรวจสอบ on-site ประจำปี

ในปี 2567 งานสำคัญด้านการกำกับตรวจสอบและวิเคราะห์สถาบันการเงิน มีดังนี้

> การตรวจสอบและติดตามฐานะการดำเนินงานและความเสี่ยงของสถาบันการเงิน สถาบันการเงินเฉพาะกิจ และผู้ให้บริการทางการเงินที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน

ในปี 2567 ธปท. มีแผนงานในการตรวจสอบสถาบันการเงิน สถาบันการเงินเฉพาะกิจ และผู้ให้บริการทางการเงินที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน รวมทั้งสิ้น 37 แห่ง โดยสามารถตรวจสอบได้ครบถ้วนทุกแห่งตามแผนงานที่วางไว้ ดังนี้

สถาบันการเงิน SFIs และ non-bank	แนวทางการตรวจสอบ		รวมจำนวนสถาบันการเงินที่ ธปท. ตรวจสอบในปี 2567 (แห่ง)
	on-site examination	full ongoing supervision	
ธนาคารพาณิชย์ไทย	10	4	14
สถาบันการเงินเฉพาะกิจ (SFIs)	6	1	7
ธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ (รวมบริษัทลูกของธนาคารต่างประเทศ และสาขาต่างประเทศ)	6	-	6
บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ และบริษัทเงินทุน	-	4	4
บริษัทบริหารสินทรัพย์	3	-	3
บริษัทที่ประกอบธุรกิจบัตรเครดิต และ/หรือสินเชื่อส่วนบุคคลที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน	3	-	3
รวม	28	9	37

ธปท. ตรวจสอบและออกหนังสือแจ้งผลการตรวจสอบแก่สถาบันการเงิน สถาบันการเงินเฉพาะกิจ และผู้ให้บริการทางการเงินที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน โดยขอบเขตการตรวจสอบมุ่งเน้นธุรกรรมที่มีนัยสำคัญเพื่อประเมินฐานะการดำเนินงาน ความเพียงพอของเงินกองทุนและเงินสำรองความสามารถในการหารายได้ ธรรมาภิบาลและการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ การบริหารความเสี่ยงธุรกรรมที่สำคัญ และการให้บริการลูกค้าอย่างเป็นธรรม (market conduct)

ในปี 2567 ธปท. ให้ความสำคัญกับการตรวจสอบรายธุรกรรม (activity based) เพิ่มขึ้นจากการตรวจสอบในเชิงสถาบัน (institutions based) เพื่อประโยชน์ในการเปรียบเทียบความเสี่ยงเชิงระบบ (cross-cutting analysis) รวมถึงการนำเสนอความเห็นเชิงนโยบายเพื่อยกระดับมาตรฐานและการกำหนดแนวทางปฏิบัติที่ดีของสถาบันการเงิน โดยได้จัดตั้งทีม activity based สำหรับ (1) ธุรกรรมที่สำคัญ คือ ทีมสินเชื่อบัตรเครดิตและสินเชื่อส่วนบุคคล รวมถึง (2) ธุรกรรมที่สำคัญอื่น เช่น สินเชื่อธุรกิจขนาดใหญ่ สินเชื่อ

ธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย สินเชื่อเช่าซื้อ อีกทั้ง ธปท. ยังใช้รูปแบบการทำงานร่วมกันในลักษณะทีม squad ในการติดตามความเสี่ยงใหม่ ๆ เช่น ความเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อม ความเสี่ยงจากสินทรัพย์ดิจิทัล นอกจากนี้ ธปท. ได้ต่อยอดพัฒนาระบบงานการใช้ข้อมูล เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการตรวจสอบด้วย

ในภาพรวมระบบสถาบันการเงินยังมีความเข้มแข็ง โดยมีเงินกองทุน เงินสำรอง และสภาพคล่องอยู่ในระดับสูง สามารถเป็นกลไกสำคัญในการสนับสนุนการฟื้นตัวของเศรษฐกิจและความต้องการสินเชื่อของภาคธุรกิจและครัวเรือนได้ในระยะถัดไป อย่างไรก็ตาม ยังต้องติดตามความเสี่ยงจากคุณภาพสินเชื่อในกลุ่มลูกหนี้ธุรกิจและครัวเรือนกลุ่มรายได้ต่ำ นอกจากนี้ สถาบันการเงินยังให้ความช่วยเหลือลูกหนี้อย่างต่อเนื่องด้วยการปรับโครงสร้างหนี้และการบริหารจัดการคุณภาพของสินเชื่อด้วยคุณภาพให้อยู่ระดับที่เหมาะสม

> การพัฒนาเครื่องมือรองรับการตรวจสอบอย่างต่อเนื่อง

ธปท. และธนาคารพาณิชย์ได้ร่วมกันพัฒนาระบบการรายงาน และจัดเก็บข้อมูลรูปแบบใหม่ภายใต้โครงการบูรณาการข้อมูลเพื่อการกำกับดูแลสำหรับข้อมูลด้านสินเชื่อ (Regulatory Data Transformation: RDT credit) มาระยะหนึ่ง ในปี 2567 ธนาคารพาณิชย์ทุกแห่งได้นำส่งข้อมูลแบบละเอียดให้ ธปท. ซึ่งจะช่วยพัฒนางานด้านการกำกับดูแลสถาบันการเงินและการกำหนดนโยบายให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจการเงิน ตลอดจนช่วยลดความซ้ำซ้อน และต้นทุนของธนาคารพาณิชย์ โดย ธปท. อยู่ระหว่างดำเนินการประมวลข้อมูลในระดับภาพรวม โดยคำนึงถึงความเหมาะสมตามหลักธรรมาภิบาลข้อมูล และการรักษาความปลอดภัยของข้อมูล เพื่อส่งคืนกลับให้แก่ธนาคารพาณิชย์สามารถใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการความเสี่ยง และวางแผนธุรกิจ

นอกจากนี้ โครงการพัฒนาระบบงานการกำกับและตรวจสอบอย่างต่อเนื่อง (supervisory tools) เป็นการพัฒนาระบบงานเพื่อสนับสนุนการกำกับตรวจสอบแบบต่อเนื่องของสถาบันการเงิน สถาบันการเงินเฉพาะกิจ และผู้ให้บริการทางการเงินที่ไม่ใช่สถาบันการเงินเพื่อรองรับการตรวจสอบทั้งกระบวนการ ตั้งแต่การวางแผน การวิเคราะห์ติดตามการตรวจสอบ และประเมินความเสี่ยง เพื่อให้การชี้เป้าความเสี่ยงได้รวดเร็วเท่าทันต่อสถานการณ์ รวมทั้งระบบงานดังกล่าวจะช่วยยกระดับคุณภาพของการตรวจสอบผ่านการใช้ข้อมูลเป็นหลัก และสามารถรองรับการใช้เทคโนโลยี เช่น Artificial Intelligence (AI) และ Machine Learning มาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึกในอนาคต

> การทดสอบภาวะวิกฤตของระบบธนาคารพาณิชย์ไทย และการทดสอบภาวะวิกฤตจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ธปท. กำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ไทย และสถาบันการเงินเฉพาะกิจทดสอบภาวะวิกฤต (supervisory stress test) ภายใต้สถานการณ์จำลองที่ ธปท. กำหนด ซึ่งครอบคลุมความเสี่ยงทางเศรษฐกิจที่จะได้รับผลกระทบทั้งจากปัจจัยด้านภูมิรัฐศาสตร์ปัญหาสภาพคล่องของภาคอสังหาริมทรัพย์ในจีน และปรากฏการณ์เอลนีโญในไทย เพื่อประเมินผลกระทบต่อคุณภาพพอร์ตสินเชื่อ เงินสำรอง ผลการดำเนินงาน และความเพียงพอของเงินกองทุนในระยะ 3 ปีข้างหน้า (ปี 2567-2569) รวมถึงประเมินผลกระทบด้านสภาพคล่องในช่วงระยะเวลา 30 วัน และความเสี่ยงจากเหตุการณ์ที่อาจมีผลกระทบต่อธนาคาร เช่น การขัดข้องของระบบ core banking การไม่สามารถต่ออายุหุ้นกู้เอกชน และการแห่ถอนเงินฝากจากการขาดความเชื่อมั่นในสถาบัน

การเงิน โดยผลการประเมินพบว่า ภาพรวมระบบธนาคารพาณิชย์ไทยยังมั่นคง สามารถสนับสนุนการฟื้นตัวของเศรษฐกิจ มีระดับเงินกองทุนและสภาพคล่องเพียงพอรองรับสถานการณ์ดังกล่าว

นอกจากนี้ ธปท. ยังเริ่มนำร่องจัดการทดสอบภาวะวิกฤตจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (climate stress test) ขึ้นเป็นครั้งแรกในปี 2567¹⁶ เพื่อให้สถาบันการเงินตระหนักถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมถึงให้เรียนรู้และเตรียมความพร้อมในการประเมินผลกระทบภายใต้สถานการณ์จำลองความเสี่ยงเชิงกายภาพ (physical risk) ที่เกิดจากน้ำท่วมใหญ่อย่างรุนแรงและฉับพลันในปี 2573

> การตรวจสอบประเด็นความเสี่ยงและนโยบายสำคัญ

ธปท. มุ่งเน้นให้ความสำคัญกับการกำกับดูแลให้สถาบันการเงินปฏิบัติตามเกณฑ์ Responsible Lending เพื่อให้เกิดการแก้หนี้เดิมอย่างยั่งยืน และการให้สินเชื่อใหม่อย่างมีคุณภาพ โดยครอบคลุม 4 ด้านหลัก ได้แก่ (1) การให้ความช่วยเหลือลูกหนี้ที่มีปัญหาการชำระหนี้ (2) การแก้หนี้ให้

ลูกหนี้ที่มีปัญหาหนี้เรื้อรัง (3) การพิจารณาความสามารถในการชำระหนี้ (4) การโฆษณา การเสนอขาย และส่งเสริมการให้ข้อมูลเพื่อกระตุ้นพฤติกรรมตลอดวงจรหนี้ โดยมีการตรวจสอบและคำสั่งการให้สถาบันการเงินแก้ไขในประเด็นที่ยังปฏิบัติไม่ครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ และติดตามการแก้ไข

¹⁶ กำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ที่มีความสำคัญต่อระบบ (Domestic Systemically Important Banks: D-SIBs) และธนาคารพาณิชย์อื่นที่สมัครใจเข้าร่วมในการทดสอบ

อย่างต่อเนื่อง ซึ่งสถาบันการเงินส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการดำเนินงานด้าน Responsible Lending อย่างจริงจังและต่อเนื่อง มีการปรับปรุงนโยบาย พัฒนาระบบงานสนับสนุนการปฏิบัติงาน และมีมาตรการให้ความช่วยเหลือสอดคล้องกับความสามารถในการชำระหนี้ของลูกค้ามากขึ้น รวมทั้งทยอยปรับปรุงการโฆษณาและการให้ข้อมูลแก่ผู้ใช้บริการที่สอดคล้องและเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

ทั้งนี้ ลูกหนี้ที่ได้รับความช่วยเหลือโดยการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ (debt restructuring) และการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ที่มีปัญหา (troubled debt restructuring) เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2567 มีจำนวน 2.4 ล้านบัญชี หรือ 8 แสนล้านบาท คิดเป็น 7.5 เท่าของยอดคงค้างสินเชื่อจัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ (special mention loan) และ NPL ลูกหนี้ที่ได้รับความช่วยเหลือแล้วไม่มีวันค้างชำระมี 70% และจำนวนเรื่องร้องเรียนและการแจ้งเบาะแสที่สถาบันการเงินอาจผิดเกณฑ์ Responsible Lending

> การประสานงานกับหน่วยงานภายนอก

ในปี 2567 ธปท. จัดการประชุม Supervisory College¹⁷ เพื่อรับทราบกลยุทธ์ ฐานะ และผลการดำเนินงานของสถาบันการเงิน รวมถึงแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์ในด้าน การกำกับดูแลตามแนวทางของ Basel Committee on Banking Supervision ด้านความเสี่ยงและความท้าทายรูปแบบใหม่ และด้านพัฒนาการการกำกับตรวจสอบสถาบันการเงินของ ธปท. ซึ่งจะช่วยยกระดับความร่วมมือและการกำกับดูแลสถาบันการเงินให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับมาตรฐานสากล สามารถรองรับการดำเนินธุรกิจการเงินระหว่างประเทศ อีกทั้ง ธปท. ยังแลกเปลี่ยนความรู้กับหน่วยงานกำกับดูแลต่างประเทศ เช่น มาเลเซีย สิงคโปร์ เกี่ยวกับนโยบายและแนวทางการพัฒนาการธนาคารเพื่อความยั่งยืน เพื่อสนับสนุนให้สถาบันการเงินดำเนินธุรกิจ โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ในระยะยาวต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม มีธรรมาภิบาลที่ดี และสามารถเติบโตได้อย่างยั่งยืน

มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้ ธปท. ได้สนับสนุนการทำงานของ ปปง. ในการกำกับดูแลสถาบันการเงินในด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2567 ธปท. ร่วมกับ ปปง. สอบทานนโยบายและการปฏิบัติงานด้านการฟอกเงินและการก่อการร้ายของระบบสถาบันการเงิน เช่น การประเมินนโยบายด้านการฟอกเงินและการก่อการร้าย เปรียบเทียบกับมาตรฐานสากลที่ปรับเปลี่ยนอย่างต่อเนื่อง การตรวจสอบการทำธุรกรรมการเปิดบัญชีเงินฝากและการโอนเงินของสถาบันการเงินเพื่อให้มั่นใจว่าได้ปฏิบัติตามเกณฑ์ ปปง. และ ธปท. ทั้งนี้ ธปท. จะติดตามการปรับปรุงกระบวนการด้านการฟอกเงินและการก่อการร้ายอย่างต่อเนื่อง เพื่อกำกับดูแลให้ระบบสถาบันการเงินมีนโยบายและการปฏิบัติที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล

นอกจากนี้ ธปท. ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) และสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.) จัดประชุม 3-regulator steering committee¹⁸ และในระดับคณะทำงาน เพื่อหารือในเรื่องสำคัญ เช่น การผลักดันโครงการ “Your Data ข้อมูลของคุณ สู่บริการทางการเงินที่ตอบโจทย์” เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงบริการทางการเงินได้สะดวกขึ้น รวมทั้งติดตามและประเมินความเสี่ยงต่อระบบเศรษฐกิจผ่านการทดสอบภาวะวิกฤตระดับมหภาค (macro stress test) ระหว่างหน่วยงานกำกับดูแล และร่วมกันผลักดันหลักสูตรทางการเงินเข้าสู่สถานศึกษา เช่น การจัดทำประมวลรายวิชา (course syllabus) และการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะทางการเงินของประชาชน



สแกนเพื่อรับชมวิดีโอ “ข้อมูลของคุณ” จะช่วยแก้ปัญหาโครงสร้างในระบบการเงินได้อย่างไร?

¹⁷ เชิญหน่วยงานกำกับดูแลจาก 9 เขตเศรษฐกิจที่ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) และธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) ดำเนินธุรกิจ

¹⁸ การประชุม 3-regulator steering committee เป็นกลไกการทำงานระหว่าง ธปท. ก.ล.ต. และ คปภ. ทั้งในระดับผู้บริหาร และระดับคณะทำงาน (working level) ซึ่งจัดขึ้นเพื่อเป็นกลไกให้หน่วยงานกำกับดูแลภาคการเงินแลกเปลี่ยนข้อมูล มุมมองต่อความท้าทายของภาคการเงินในอนาคต และช่วยกันกำหนดนโยบายหรือแนวทางการทำงานร่วมกันเพื่อดูแลภาคการเงิน



BOX 4 **เติมพลัง SMEs** เพื่อให้คนไทยเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ง่ายกว่าที่เคย

ธปท. ตระหนักถึงความสำคัญของการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของทั้งประชาชนและผู้ประกอบการ โดยเฉพาะผู้ประกอบการ SMEs ที่มีบทบาทสำคัญมากในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ

ปัจจัยสำคัญที่ทำให้ SMEs มีข้อจำกัดในการเข้าถึงสินเชื่อ ได้แก่ (1) มีศักยภาพการแข่งขันที่จำกัดและอาจยังไม่มีความพร้อมในการปรับธุรกิจให้สอดคล้องกับกระแสโลก (2) มีข้อมูลประวัติทางการเงินไม่เพียงพอในการประเมินความเสี่ยงและความสามารถในการชำระหนี้ เช่น มีประวัติการเดินบัญชีกับสถาบันการเงินไม่นานพอ (3) มีความเสี่ยงด้านเครดิตสูงและไม่มีหลักประกันหรือมีไม่เพียงพอ และ (4) รายได้จากยอดขายสินเชื่อขนาดเล็กไม่คุ้มกับต้นทุนในการประเมินและติดตามความเสี่ยงจากการปล่อยสินเชื่อแก่ SMEs ทำให้ SMEs ขอสินเชื่อไม่ผ่านหรือได้อัตราดอกเบี้ยที่สูง

ที่ผ่านมา ธปท. ได้ดำเนินนโยบายเพื่อแก้ปัญหาและส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งเงินทุนอย่างต่อเนื่อง โดยมีมาตรการที่กำลังดำเนินการอยู่ อาทิ



การส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากข้อมูล ผ่านโครงการ Your Data ข้อมูลของคุณ สู่บริการทางการเงิน ที่ตอบโจทย์ ซึ่งจะทำให้ผู้ใช้บริการสามารถส่งข้อมูลที่มีกับผู้ใช้บริการทางการเงินและหน่วยงานต่าง ๆ ไปยัง ผู้ให้บริการรายอื่น ๆ ผ่านช่องทางดิจิทัลที่สะดวกและปลอดภัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อสถาบันการเงินในการ ประเมินศักยภาพของผู้กู้ได้ดีขึ้น และเพิ่มโอกาสการเข้าถึงสินเชื่อในระบบด้วยต้นทุนที่เหมาะสมให้กับ คนที่มีประวัติทางการเงินไม่เพียงพอ แต่มีข้อมูลจากแหล่งอื่น ๆ ที่แสดงถึงความสามารถและพฤติกรรมทางการเงินที่ดี



การยกระดับกลไกการค้ำประกันเครดิต ในรูปของสถาบันค้ำประกันเครดิตแห่งชาติ (National Credit Guarantee Agency: NaCGA) โดย ธปท. ได้ร่วมกับกระทรวงการคลังวางแผนงานในการ (1) เพิ่มศักยภาพ กลไกการค้ำประกันเครดิต ทั้งในด้านการประเมินความเสี่ยงด้านเครดิตของลูกค้าผ่านการเข้าถึงข้อมูลของ ลูกค้าที่เป็นปัจจุบันทั้งก่อนและหลังจากเริ่มค้ำประกันไปแล้ว เพื่อใช้กำหนดและปรับเปลี่ยนค่าธรรมเนียม ค้ำประกันให้สอดคล้องกับความเสี่ยงของลูกค้าแต่ละกลุ่มที่เปลี่ยนไป และสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนที่ มั่นคงจากทั้งภาครัฐและภาคเอกชน และ (2) ขยายขอบเขตการค้ำประกันเครดิตให้ครอบคลุมการให้กู้ยืม ในรูปแบบอื่นนอกจากสินเชื่อจากสถาบันการเงิน สถาบันการเงินเฉพาะกิจ และบริษัทลูกของสถาบันการเงิน โดยให้ครอบคลุมการให้กู้ยืมจากผู้ให้บริการทางการเงินที่ไม่ใช่สถาบันการเงินและการออกตราสารหนี้ ซึ่งจะช่วยเพิ่มโอกาสการเข้าถึงแหล่งเงินทุนที่หลากหลายและเหมาะสมกับธุรกิจแต่ละกลุ่มมากขึ้น โดย NaCGA จะช่วยร่วมรับความเสี่ยงจากการปล่อยสินเชื่อ ทำให้ผู้ใช้บริการทางการเงินกล้าปล่อยกู้ แก่ SMEs โดยเฉพาะกลุ่มที่ไม่มีหลักประกันหรือมีไม่เพียงพอมากขึ้น



การเพิ่มผู้เล่นประเภทใหม่ในระบบ เพื่อตอบโจทย์ผู้ใช้บริการแต่ละกลุ่ม เช่น ผู้ให้บริการสินเชื่อ ส่วนบุคคลดิจิทัล ที่ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและข้อมูลทางเลือกในการพิจารณาปล่อยกู้ ซึ่งจะเพิ่มโอกาส ให้กลุ่มที่ไม่มีรายได้ประจำหรือไม่มีหลักประกันสามารถเข้าถึงสินเชื่อในระบบ และการเปิดให้มีผู้เล่นใหม่ อย่างธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา (Virtual Bank) ที่มีรูปแบบการดำเนินงานที่ยืดหยุ่นกว่าผู้ให้บริการแบบดั้งเดิม และมีความสามารถในการนำเทคโนโลยีและข้อมูลที่หลากหลายทั้งข้อมูลทางการเงินและข้อมูลทางเลือก มาใช้พัฒนานวัตกรรมและบริการทางการเงินที่ตอบโจทย์ผู้ใช้บริการมากขึ้น

นอกจากนี้ ธปท. ได้ดำเนินนโยบายดังกล่าวควบคู่กับมาตรการดูแลและคุ้มครองผู้ให้บริการทางการเงินผ่านหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ที่บังคับใช้กับผู้ให้บริการทางการเงิน อาทิ Responsible Lending การแก้หนี้ อย่างยั่งยืน การจัดการปัญหาการทุจริตและหลอกลวง ตลอดจนการส่งเสริมความรู้และทักษะทางการเงิน ให้แก่กลุ่มต่าง ๆ โดย ธปท. เชื่อมั่นว่าหากประชาชนและผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ จะเป็นกลไกสำคัญที่จะช่วยสนับสนุนให้เศรษฐกิจไทยเติบโตอย่างยั่งยืน



งานเสวนา "กลไกค้ำประกันเครดิต ตัวช่วย SMEs ในการเข้าถึงทุน" เมื่อวันที่ 4 มิถุนายน 2567 เพื่อแลกเปลี่ยนมุมมองจากผู้เกี่ยวข้องในภาคส่วนต่าง ๆ

Q&A 6

มาตรการกำกับดูแลสินเชื่อที่อยู่อาศัยของ สปท. ทำให้คนเข้าไม่ถึงสินเชื่อบ้านจริงหรือไม่?

ปัจจัยสำคัญที่ทำให้คนเข้าไม่ถึงสินเชื่อบ้านในช่วงที่ผ่านมา คือ ฐานะการเงินของผู้ที่ต้องการกู้ซื้อบ้านโดยเฉพาะกลุ่มเปราะบางที่รายได้พินตัวซ้ำและมีภาระหนี้ที่ค่อนข้างสูง ทำให้สถาบันการเงินอนุมัติสินเชื่อให้กลุ่มนี้ลดลงเพราะความเสี่ยงที่จะมีปัญหาในการชำระหนี้ที่เพิ่มขึ้น และอาจกลายเป็น NPL ในอนาคต

ทั้งนี้ อัตราส่วนสินเชื่อต่อมูลค่าที่อยู่อาศัย (Loan To Value ratio: LTV) ยังเอื้อต่อการมีที่อยู่อาศัย

ของประชาชนทั่วไปได้ เพราะหากเป็นการกู้ซื้อที่อยู่อาศัยหลังแรกที่มีราคาต่ำกว่า 10 ล้านบาท จะได้รับวงเงินสินเชื่อสูงสุดเท่ากับมูลค่าหลักประกัน (LTV 100%) รวมถึงสามารถขอสินเชื่ออื่นที่เกี่ยวข้องกับสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย (top-up) ได้เพิ่มเติมอีกสูงสุดถึง 10% ซึ่งไม่ได้เป็นอุปสรรคต่อการเข้าถึงสินเชื่อของผู้ที่ต้องการซื้อที่อยู่อาศัยอย่างแท้จริง

อัตราส่วนสินเชื่อต่อมูลค่าที่อยู่อาศัย (Loan To Value ratio: LTV)		
	มูลค่า < 10 ล้านบาท	มูลค่า ≥ 10 ล้านบาท
สัญญาที่ 1	≤ 100 % + top-up 10%	≤ 90%
สัญญาที่ 2	ผ่อน ≥ 2 ปี ≤ 90% ผ่อน < 2 ปี ≤ 80%	≤ 80%
สัญญาที่ 3+	≤ 70%	

จริงหรือไม่ ที่อัตราดอกเบี้ยในช่วงที่ผ่านมาทำให้สภาพคล่องตึงตัว และคนเข้าไม่ถึงสินเชื่อ?



หลายคนสงสัยว่าทำไมธนาคารพาณิชย์ถึงปฏิเสธการให้สินเชื่อมากขึ้นและปล่อยสินเชื่อน้อยลง และบ้างก็เชื่อว่าเป็นเพราะอัตราดอกเบี้ยในปัจจุบันที่ทำให้คนเข้าไม่ถึงสินเชื่อ หรือไม่ก็เข้าใจผิดว่า ธพท. “ดูสภาพคล่อง” ออกจากระบบมากเกินไป

ข้อเท็จจริงก็คือ ระบบธนาคารของไทยไม่ได้ขาดสภาพคล่องเลย มีหน้าข่าวตลอด 10 ปีที่ผ่านมา ธนาคารพาณิชย์ยังมีสภาพคล่องส่วนเกินอยู่มาก โดยมีเงินฝากและเงินลงทุนที่ ธพท. มากถึง 4-5 ล้านล้านบาท ที่สำคัญ ธพท. ไม่ได้เป็นผู้กำหนดปริมาณสภาพคล่องที่ธนาคารมาฝากไว้ที่ ธพท. แต่เป็นธนาคารพาณิชย์เองที่มีอิสระในการบริหารสภาพคล่องของตัวเองตามความเหมาะสม

นอกจากนี้การปรับขึ้นหรือปรับลดดอกเบี้ยนโยบายก็ไม่ได้มาพร้อมกับการดูหรือปล่อยสภาพคล่องเพิ่มจาก ธพท. อย่างที่หลายคนเข้าใจผิด เพราะตลาดมีความเชื่อมั่นว่าจะสามารถทำธุรกรรมกับ ธพท. ตามดอกเบี้ยนโยบายใหม่ ทำให้ ธพท. ไม่จำเป็นต้องทำธุรกรรมเพื่อปรับปริมาณ

สภาพคล่อง ซึ่งสะท้อนจากยอดการดูดซับสภาพคล่องของ ธพท. ที่ผ่านมามีอยู่ในระดับที่ค่อนข้างนิ่งไม่ได้เพิ่มขึ้นหรือลดลงมาก

ดังนั้น การดูดซับสภาพคล่องของ ธพท. ไม่ได้มีผลต่อการตัดสินใจปล่อยสินเชื่อของธนาคาร แท้จริงแล้วสาเหตุที่ทำให้ธนาคารระมัดระวังการปล่อยสินเชื่อมาจาก 2 ปัจจัย นั่นคือ ความสามารถในการชำระหนี้ของลูกค้า และระดับความเสี่ยงที่ธนาคารยอมรับได้ในแต่ละช่วงเศรษฐกิจ ซึ่งมีแนวโน้มแย่งลงจากสถานการณ์หนี้ครัวเรือนที่สูงและคุณภาพสินเชื่อที่ด้อยลง

ดังนั้น เพื่อช่วยแก้ปัญหาหนี้ครัวเรือนอย่างยั่งยืน ธพท. จึงได้เพิ่มการคุ้มครองผู้บริโภคผ่านหลักเกณฑ์ Responsible Lending มากขึ้น ควบคู่ไปกับการส่งเสริมผู้ประกอบการให้เข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ง่ายขึ้นผ่านการผลักดันกลไกค้ำประกันสินเชื่อ และการจัดตั้งสถาบันค้ำประกันเครดิตแห่งชาติ



FIDF Fee คืออะไร และใครคือผู้รับภาระต้นทุน?



FIDF Fee หรือ “ค่าธรรมเนียม FIDF” คือ เงินที่กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน (Financial Institutions Development Fund: FIDF) เก็บจากธนาคารพาณิชย์ เพื่อนำมาจ่ายดอกเบี้ย เงินต้น และค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการหนี้ที่เป็นผลของความเสียหายจากการเข้าไปช่วยเหลือสถาบันการเงินตามนโยบายของทางการในวิกฤตปี 2540

กองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ ถูกจัดตั้งขึ้นเพื่อให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ฝากเงินในสถาบันการเงิน และเรียกคืนความเชื่อมั่นของระบบการเงินของไทยจากวิกฤตทางการเงินปี 2540 ซึ่งจากความเสียหายจากการเข้าไปช่วยเหลือสถาบันการเงินตามนโยบายของทางการ ทำให้รัฐบาลออก พรก. เพื่อออกพันธบัตรชดเชยความเสียหายให้กับกองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ รวมทั้งสิ้น 1.32 ล้านล้านบาท ซึ่งหนี้ที่เกิดจากการออกพันธบัตรนี้นับเป็นหนี้สาธารณะที่ทุกคนต้องช่วยกันชำระ



ในช่วงแรกรัฐบาลโดยกระทรวงการคลังเป็นผู้รับภาระจ่ายดอกเบี้ย FIDF ต่อมาในปี 2555 รัฐบาลต้องการลดภาระส่วนนี้ เพื่อนำงบประมาณไปฟื้นฟูประเทศจากวิกฤตน้ำท่วมใหญ่ปี 2554 จึงได้ตรา พรก. ปรับปรุงการบริหารหนี้เงินกู้ที่กระทรวงการคลังกู้เพื่อช่วยเหลือกองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ เพื่อเพิ่มแหล่งเงินอีก 2 แหล่ง ที่จะนำมาใช้ชำระหนี้คงเหลือในขณะนั้น 1.14 ล้านล้านบาท คือ (1) เงินหรือ

ทรัพย์สินของกองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ และ (2) FIDF Fee ที่เก็บจากธนาคารพาณิชย์ในอัตรา 0.46% ของฐานเงินฝาก ซึ่งถือเป็นต้นทุนของธนาคารพาณิชย์ในการประกอบธุรกิจ โดยกองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ จะไม่สามารถนำเงินก้อนนี้ไปใช้เพื่อวัตถุประสงค์อื่น ซึ่งหากชำระหนี้รวมทั้งเงินต้นได้อย่างต่อเนื่อง คาดว่าจะชำระหมดภายในปี 2574



การแก้ปัญหาหนี้ครัวเรือน



หนี้ครัวเรือนเป็นปัญหาสำคัญที่ ธปท. ผลักดันการแก้ไขอย่างจริงจังมาต่อเนื่อง เพื่อไม่ให้จุดรั้งการเติบโตและกระทบเสถียรภาพของประเทศ โดยมุ่งเน้นการออกมาตรการที่หลากหลายเพื่อให้ตอบโจทย์ของลูกหนี้แต่ละกลุ่มให้ได้มากที่สุด และทำอย่างครอบคลุมตลอดวงจรหนี้ ตั้งแต่การส่งเสริมความรู้ทางการเงิน เพื่อให้ลูกหนี้ตระหนักถึงความรับผิดชอบและไม่ก่อหนี้เกินศักยภาพของตนเอง การคุ้มครองสิทธิขั้นต่ำของลูกหนี้ให้ได้รับความเป็นธรรม และการแก้ปัญหาหนี้เพื่อให้ลูกหนี้ไปต่อได้ โดยเฉพาะกลุ่มเปราะบางที่ได้รับผลกระทบมากกว่ากลุ่มอื่น (ลูกหนี้อยูรอด) แต่ต้องเป็นวิธีการช่วยเหลือที่เหมาะสม ไม่บั่นทอนวินัยทางการเงินของลูกหนี้ (ไม่ให้เกิด moral hazard) เพื่อให้แก้ไขปัญหานี้ได้จริง และต้องไม่กระทบต่อความมั่นคงและความเข้มแข็งของสถาบันการเงิน เพื่อให้สถาบันการเงินยังคงสามารถเป็นกลไกสำคัญในการสนับสนุนการเติบโตของเศรษฐกิจได้อย่างยั่งยืน (สถาบันการเงินมีเสถียรภาพ)

เนื่องจากหนี้ครัวเรือนไทยเป็นปัญหาเชิงโครงสร้างที่สะสมมานานและเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง แม้ว่าสัดส่วนหนี้ครัวเรือนต่อ GDP จะเริ่มทยอยปรับลดลง แต่ก็ยังอยู่ในระดับสูงและจุดรั้งศักยภาพการเติบโตของเศรษฐกิจไทย ธปท. จึงมุ่งเน้นการขยายขอบเขตการแก้ปัญหาหนี้ครัวเรือนผ่านความร่วมมือกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งเจ้าหน้าที่ ลูกหนี้ และภาครัฐ โดยในปี 2567 ธปท. ได้ออกหลักเกณฑ์และมาตรการเพื่อช่วยลดภาระและดูแลลูกหนี้ ดังนี้

- > **การช่วยเหลือลูกหนี้ที่มีปัญหาหนี้เรื้อรัง** : ขยายระยะเวลาปิดจบหนี้จาก 5 ปี เป็น 7 ปี (อัตราดอกเบี้ยไม่เกิน 15% ต่อปี) เพื่อให้ค้างวัดที่ลูกหนี้ต้องชำระปรับลดลง และเปิดโอกาสให้ลูกหนี้มีสภาพคล่องจากวงเงินสินเชื่อส่วนที่เหลือ มาตรการนี้เริ่มมีผลบังคับใช้ในไตรมาส 1 ปี 2568
- > **การช่วยเหลือลูกหนี้บัตรเครดิต** : ผ่อนปรนอัตราการผ่อนชำระขั้นต่ำของบัตรเครดิตให้ยังคงอยู่ที่ 8% จนถึง 31 ธันวาคม 2568 เพื่อช่วยรักษาสภาพคล่องให้กับครัวเรือน โดยเฉพาะลูกหนี้กลุ่มเปราะบาง และลดภาระทางการเงินให้แก่ลูกหนี้ที่มีวินัยทางการเงินที่ดี
- > **การรวมหนี้ (debt consolidation)** : รวมหนี้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยและสินเชื่อรายย่อยประเภทอื่น โดยผ่อนปรนเงื่อนไขการคำนวณอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อมูลค่าหลักประกัน (LTV ratio) ให้เกินกว่าเพดานที่กำหนดสำหรับสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยทุกลำดับสัญญา เพื่อบรรเทาภาระดอกเบี้ยและการผ่อนค้างวัดของลูกหนี้ มาตรการนี้มีผลบังคับใช้จนถึง 31 ธันวาคม 2568
- > **โครงการ “คุณสู้ เราช่วย”** : ความร่วมมือระหว่าง ธปท. กระทรวงการคลัง สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ธนาคารพาณิชย์ บริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงิน และสถาบันการเงินเฉพาะกิจ เพื่อให้ความช่วยเหลือลูกหนี้รายย่อยและ SMEs เพิ่มเติมเฉพาะกลุ่มเป็นการชั่วคราวในไตรมาส 4 ปี 2567 เพื่อช่วยเหลือลูกหนี้กลุ่มเปราะบางให้สามารถรักษาสินทรัพย์และดำเนินชีวิตประจำวันและธุรกิจได้ต่อเนื่อง

นอกจากนี้ ธปท. ยังผลักดันให้เกิดที่ปรึกษาด้านหนี้ (debt counsellor) และผู้ไกล่เกลี่ยหนี้ (debt mediator) เพื่อเป็นตัวช่วยในการแก้หนี้และปัญหาทางการเงินอื่น ๆ อย่างมีคุณภาพและเพียงพอ



หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมเปิดตัวโครงการ “คุณสู้ เราช่วย” เมื่อวันที่ 11 ธันวาคม 2567



BOX 5 คุณสู้ เราช่วย



โครงการ คุณสู้ เราช่วย

ปิดหนี้ได้ไว ไปต่อได้เร็ว

ภายใต้สถานการณ์ที่เศรษฐกิจไทยทยอยฟื้นตัวต่อเนื่อง แต่การเติบโตของเศรษฐกิจยังมีความแตกต่างกันในแต่ละภาคส่วน รายได้ของครัวเรือนและ SMEs บางกลุ่มยังฟื้นตัวได้ไม่เต็มที่ ขณะที่ภาระหนี้และค่าครองชีพหรือต้นทุนการประกอบธุรกิจยังอยู่ในระดับสูง ส่งผลให้ลูกหนี้กลุ่มเปราะบางจำนวนมากยังเผชิญกับปัญหาในการชำระหนี้อยู่

รพท. ให้ความสำคัญและผลักดันแนวทางการแก้ไขปัญหานี้ครัวเรือนมาอย่างต่อเนื่อง โดยปรับรูปแบบมาตรการให้เหมาะสมกับสถานการณ์อยู่เสมอ โดยในปีที่ผ่านมาได้ร่วมกับกระทรวงการคลัง สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สมาคมธนาคารไทย สมาคมธนาคารนานาชาติ สมาคมสถาบันการเงินของรัฐ รวมถึงผู้ให้บริการทางการเงินที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน (non-bank) บางแห่ง ผลักดันมาตรการชั่วคราวเพิ่มเติม ภายใต้ชื่อโครงการ “คุณสู้ เราช่วย” เพื่อให้ความช่วยเหลือลูกหนี้รายย่อยและ SMEs เฉพาะกลุ่ม โดยมีกลไกการส่งเสริมวินัยทางการเงินควบคู่ไปกับการป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาการเสียวินัยในการชำระหนี้ (moral hazard) ในภายหลัง ซึ่งประกอบด้วย 2 มาตรการ ได้แก่

> มาตรการที่ 1 “จ่ายตรง คงทรัพย์”

เป็นการช่วยเหลือลูกหนี้สินเชื่อบ้าน รถ และ SMEs ขนาดเล็กที่มีวงเงินไม่สูงมาก ให้สามารถรักษาสินทรัพย์ที่เป็นหลักประกันทั้งบ้าน รถ และสถานประกอบการไว้ได้

โดยลูกหนี้สามารถปรับโครงสร้างหนี้แบบลดค่างวดและพักภาระดอกเบี้ยเป็นระยะเวลา 3 ปี ซึ่งค่างวดที่จ่ายจะนำไปตัดชำระเงินต้นทั้งหมด ขณะที่ดอกเบี้ยที่พักไว้ตลอดระยะเวลา 3 ปี จะได้รับการยกเว้น หากลูกหนี้สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขได้ตลอดระยะเวลาของมาตรการ (ชำระหนี้ตรงเวลาและไม่ทำสัญญาสินเชื่อเพิ่มเติมในช่วง 12 เดือนแรกของการเข้าโครงการฯ)

> มาตรการที่ 2 “จ่าย ปิด จบ”

เป็นการช่วยลดภาระหนี้ให้แก่ลูกหนี้บุคคลธรรมดาที่เป็นหนี้เสีย (สถานะ NPL) แต่มีภาระหนี้คงค้างไม่สูง (ไม่เกิน 5,000 บาท) ให้สามารถเปลี่ยนสถานะการเป็นหนี้จาก “หนี้เสีย” เป็น “ปิดจบหนี้” และเริ่มต้นใหม่ได้เร็วขึ้น โดยลูกหนี้จะต้องเข้ามาเจรจาปรับปรุงโครงสร้างหนี้กับเจ้าหนี้แบบชำระหนี้บางส่วนเพื่อเป็นการชำระหนี้ปิดบัญชี

โครงการคุณสู้ เราช่วยเป็นการประสานบทบาทของทั้งภาครัฐ เอกชน และลูกหนี้ ในการแก้ไขปัญหาหนี้ครัวเรือนในกลุ่มเปราะบาง โดยลูกหนี้จะต้องลงทะเบียนสมัครเข้าร่วมโครงการและชำระหนี้ตามเงื่อนไข ขณะที่ภาครัฐและสถาบันการเงินจะร่วมกันสนับสนุนเม็ดเงินในการให้ความช่วยเหลือลูกหนี้ที่ร่วมโครงการ โดยภาครัฐสนับสนุนผ่านการปรับลดอัตราเงินนำส่งเข้ากองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน (FIDF fee) รวมถึงการจัดสรรงบประมาณของรัฐ และสถาบันการเงินร่วมสมทบเพิ่มเติมในสัดส่วน 50% ของมูลค่าการให้ความช่วยเหลือลูกหนี้ โดยมุ่งหวังว่าโครงการนี้จะช่วยให้ลูกหนี้รายย่อยและ SMEs ที่ประสบปัญหาในการชำระหนี้ได้รับความช่วยเหลืออย่างตรงจุด สามารถฟื้นตัวและกลับมาชำระหนี้ได้หลังสิ้นสุดโครงการ



สแกนเพื่อรับชมคลิปวิดีโอ Media Briefing
“การปรับมาตรการช่วยเหลือลูกหนี้”
เมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2567

สื่อสารอย่างเข้าใจ เพื่อให้คนไทยเข้าถึงข้อมูล

ธปท. ให้ความสำคัญกับการสื่อสารสร้างความเข้าใจนโยบายและมาตรการต่าง ๆ ให้เข้าถึงประชาชนได้ในวงกว้าง ซึ่งจะช่วยเพิ่มประสิทธิผลการดำเนินการต่าง ๆ ของ ธปท. ให้เป็นไปตามที่คาดหวัง จึงมีการปรับรูปแบบการสื่อสารให้เป็นเชิงรุกโดยเน้นการสื่อสารที่เข้าใจง่าย หลากหลาย และตอบใจทุกกลุ่มเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ในปีที่ผ่านมา ธปท. ได้เพิ่มการสื่อสารผ่านแพลตฟอร์ม TikTok ซึ่งเป็นช่องทางที่ได้รับความนิยมสูงในประชาชนหลายกลุ่ม ประกอบกับสื่อในรูปแบบวิดีโอได้รับความนิยมอย่างมากในสื่อสังคมออนไลน์ ทั้งรูปแบบวิดีโอสั้นและวิดีโอยาว ซึ่งสามารถเผยแพร่ได้ในหลายแอปพลิเคชัน ในปีนี้จึงเน้นการนำเสนอ นโยบาย มาตรการ และความรู้ต่าง ๆ ในรูปแบบวิดีโอสั้นมากขึ้น เช่น ซีรีส์เจ็รวย ในการสื่อสารนโยบาย Responsible Lending ซีรีส์ครูพีธี ให้ความรู้เตือนภัยการเงิน รวมถึงวิดีโอสั้นเพื่อสรุปกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้น และจัดทำวิดีโอยาวในการให้ความรู้ด้านเศรษฐกิจ และความรู้ทางการเงิน เช่น รายการแบงก์ชาติชวนคุย นอกรอบ โดยสามารถนำไปสื่อสารผ่านช่องทางต่าง ๆ ของ ธปท. ทั้ง TikTok Facebook Instagram และ YouTube นอกจากนี้ ธปท. ยังมีการสื่อสารผ่านอินฟลูเอนเซอร์ที่หลากหลาย ทั้งในระดับภูมิภาค และระดับประเทศที่มีผู้ติดตามจำนวนมาก เพื่อขยายการสื่อสารโดยเฉพาะการเตือนภัยการเงินให้เข้าถึงประชาชนทั่วทุกพื้นที่และทุกกลุ่มมากขึ้น



การขยายช่องทางสื่อสารเกี่ยวกับนโยบายและมาตรการต่าง ๆ ของ ธปท. ในช่องทางโซเชียลมีเดียต่าง ๆ ในรูปแบบที่เข้าใจง่ายและน่าสนใจ

นอกจากนี้ การสื่อสารผ่านสื่อมวลชนยังเป็นช่องทางสำคัญที่ช่วยเป็นกระบอกเสียงหลักให้ ธปท. ในการประชาสัมพันธ์โครงการ นโยบาย รวมถึงมาตรการต่าง ๆ เพื่อสร้างการรับรู้ให้กับประชาชนในวงกว้าง ตลอดทั้งปี เช่น มาตรการแก้หนี้ การป้องกันภัยการเงิน ซึ่งมีทั้งในรูปแบบข่าว บทความ การสัมภาษณ์ และ สกู๊ปพิเศษแล้ว ธปท. ยังใช้เครื่องมือ social media listening เพื่อรับฟังเสียงสะท้อน และนำความคิดเห็นของประชาชนมาวิเคราะห์ เพื่อประกอบการประเมินผลของนโยบาย รวมทั้งใช้พัฒนาเนื้อหาและช่องทางการสื่อสารให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายให้ได้มากที่สุด

ศูนย์การเรียนรู้ ธปท. ก็เป็นอีกช่องทางสื่อสารและประตูที่เชื่อม ธปท. กับประชาชนมาต่อเนื่อง โดยเปิดต้อนรับผู้สนใจให้เข้าเยี่ยมชมและใช้บริการหลัก 3 ด้าน คือ ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ และกิจกรรมสร้างเสริมความรู้ที่มีความสนุกและสอดแทรกสาระเกี่ยวกับงานของ ธปท. ไปพร้อมกัน โดยในปีที่ผ่านมา มีการจัดกิจกรรมที่ตอบโจทย์ประชาชนหลากหลายกลุ่ม อาทิ กิจกรรม “พบหมอนั่น ที่แบงก์ชาติ” ที่ช่วยแนะนำแนวทางในการแก้หนี้รายบุคคล กิจกรรม “BOT EconClass”

ที่สอนเศรษฐศาสตร์นอกห้องเรียนในวิชานโยบายการเงินให้กับนิสิตนักศึกษา กิจกรรม “Board Game Fin Fest” ที่สอดแทรกการจัดการการเงินส่วนบุคคลผ่านการเล่นบอร์ดเกม กิจกรรม “Creative เเรนเจอร์” ที่ให้เด็ก ๆ ได้ฝึกฝนทักษะทางการเงินโดยใช้เกมคณิตศาสตร์เป็นเครื่องมือ กิจกรรม “Fin Family” ที่ให้เด็กและครอบครัวมาเรียนรู้การตั้งเป้าหมาย และวางแผนใช้จ่ายไปพร้อมกัน



BOT EconClass ที่ ดร.เศรษฐภูมิ สุทธิวานฤพุมิ ผู้ว่าการ ธปท. ให้ความรู้ นักศึกษาเกี่ยวกับนโยบายการเงิน



กิจกรรม “พบหมอนั่น ที่แบงก์ชาติ” ที่ให้คำแนะนำแนวทางการแก้หนี้รายบุคคล

ทั้งนี้ ธปท. ให้ความสำคัญกับการสื่อสารสองทาง เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงและเข้าใจ ธปท. ยิ่งขึ้น และเสียงของประชาชนมีส่วนสำคัญต่อการออกแบบนโยบายและทำการสื่อสารเชิงรุกให้เกิดประสิทธิผลอย่างมีนัยสำคัญ โดย ธปท. เปิดรับฟังความคิดเห็นของประชาชนอย่างต่อเนื่องตลอดหลายปีที่ผ่านมา และในปี 2567 ได้พัฒนาช่องทาง BOT contact center บนเว็บไซต์ของ ธปท. เพื่อให้บริการประชาชนอย่างต่อเนื่อง ช่องทางนี้จะเป็นศูนย์รวมการบริการและการรับเรื่องร้องเรียนจากประชาชนในประเด็นต่าง ๆ เช่น ภัยทุจริตทางการเงิน การให้บริการทางการเงินที่ไม่เป็นธรรมของสถาบันการเงิน โดยประชาชนและหน่วยงานภายนอกสามารถติดต่อสอบถามได้สะดวกและรวดเร็ว นอกจากนี้ ธปท. ยังยกระดับการใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์ในการช่วยเหลือประชาชน เช่น การสนับสนุนมาตรการแก้หนี้ ที่ให้ประชาชนหาข้อมูลเกี่ยวกับการปรับโครงสร้างหนี้และทดลองคำนวณเพื่อวิเคราะห์ความสามารถในการบริหารจัดการหนี้ของตนได้เองบนเว็บไซต์ ซึ่งจะเปิดให้เริ่มใช้งานในปี 2568 นี้



งานเฝ้าพบสื่อที่ ธปท. จัดเป็นประจำทุกเดือน เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะเศรษฐกิจและนโยบาย รวมถึงมาตรการของ ธปท.



สแกนเพื่อเข้าสู่
TikTok @bankofthailand